

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =
Nyilttér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

A nemzet ereje.

Egy év számadásának lapjait zárjuk le s amikor megállunk a határkőnél, hogy visszatekintsünk a múltba, aggódó szemünk egyszerre mind a jövő rejtélyes homályát kutatják: mit hoz ránk a következő esztendő?

Amióta Árpád vezér keresztülvezette népét a Kárpátokon, örökös harcban állunk fenmaradásunkért. Létünket, nemzeti múltunk minden dicsőségét nagy szenvedések árán váltottuk meg s úgy csikarunk ki ellenségeinktől, mert egyedül és rokon nélkül állunk a világban.

Nemzetek és országok pusztultak el egy ezredév alatt, mi pedig élünk s fentartott bennünket e mai napig az a csodás erő, amely nemzetünket államalakításra és fentartásra képesíti.

Viharok, harcok, szenvedések jönnek még ránk, de edzett szívvel, emelt fővel nézhetünk a jövőre, mert egy ezredév története nyújt biztositékot arról, hogy nemzetünk őserije ellenáll a népeket pusztító küzdelmeknek.

Népek sorsa, nemzetek alakulása, népfajok erősödése vagy pusztulása, dicsőséges győzelmek, vagy nagyszerű elbukások szemlélődésre készítik az embert. A mul-

tak nagy eseményeit, a történelem nagy tragédiáit szemlélő ember elképedő bámulattal telik el a népek nagy harcai felett s nem veszi észre, hogy ő maga is társa, osztályosa, megindítója vagy végrehajtója, győzdelmes hőse vagy elbukottja e nemes harcoknak. Mert a népek történelmi fejlődése a harcok örökös láncolata, melynek kezdete a múlt ködébe vész, a végét pedig a jövő fátyola takarja.

Béke nincs a népek életében, hanem örök forrongás és küzdés a nagy eszme szolgálatában s e nagy eszme: a nemzetek jogának érvényesülése. A békés idők csak a harcokat követő nyugalom, vagy a küzdelmeket megelőző erőgyűjtés napjai s a nyugodt felszín alatt a lelkekben új eszmék forrnak, új küzdelmek csirái sarjadzanak. A küzdelmek, az előre törés jeleneinek szakadatlan láncolata megedzik, tette sarkallják a nemzeteket.

Az értelem a maga kohójában kikristályozza az igazságot, melynek kivívása, a fizikai küzdés már csak folyománya az ész forradalmának. Ha egy nép jogáért küzd, az mindig szent és igaz küzdelem! E küzdelmek logikai folyamata: világos átértés és átérzése a jognak, az ebből folyó nemzeti erő, mely a jog érvényesülésének bilincseit, mint a gőz a tulfütött kazán

falát, szétrepíti. El kell pusztulnia minden akadálnak, mely a honszerető nép jogát csorbitani akarja. Nincs erőszak, mely el tudná fojtani a nemzeti őserőt!

Nemzeti erő! Mi hát az a nemzeti erő? Az az erő, mellyel hajdan földet foglaltak, az elfoglalt földön hazát alapítottak, a megalapított hazában a maguk szabta törvények keretén belül erősödnek, fejlődnek. Az az erő, mellyel a szent hazát eddig is megtartották s ezután is megfogják tartani. Az az erő, mellyel a külső és belső ellenséggel szemben megvédte s meg fogja védeni az ősök örökét s nem engedi lerontani az alkotmány szent épületét, melynek fundamentomában az ősök csontjai porladnak, a hatalmas oszlopokat s a falak köveit a hazának szeretete, e földért hullott köny és vér tartják össze. Az az erő, mely kioltja a velünk született életöszönt, ha véráldozatra van szükség a honmentésben. Az az erő, mely ihletett költőket teremt, kik a nemzet érzéseit lángoló ajakkal dalolják, vigasztalnak a fájdalom napjaiban, lelkesítenek a küzdés idején s örök bizalmat öntenek a jövőre nézve. Az az erő, mely megdönthetetlen igazságképpen vési lelkünkbe: »Itt élünk, halnunk kell!« »Az aranykalasztól rengő rónaság«, a zugó erdők, csevegő patakok, lomha nagy vizek

Ne még! ne ünnepeljétek! . . .

*Ne ünnepeljétek még engemet,
Hagyjátok meg csak ifjuságomat!
Hagyjátok meg a dalt — szerelmemet,
Hagyjátok meg a boldogságomat!
Ne még! ne még, ne ünnepeljétek!
S ezt nem vetem szemére senkinek!
Nem bántja semmi — semmi szívemet,
Ameddig lángolón szerethetek!*

*Csak járjak még itt ismeretlenül,
Magamba, kint a csendes tájakon . . .
S míg a szerelmes szívem ott hevül:
Én semmiről hát nem panaszkodom! . . .
Csak hadd lobogjon lánggal a szívem,
Addig vidáman két szemem ragyog, —
Addig nekem itt boldogság terem —
S mind szárnyra kelnek a vidám dalok! . . .*

*Óh jaj, tudom, ha meglesz hírnevem,
Cserébe nekem is bealkonyul! . . .
Hogy ifjuságom el kell vesztenem
Akkorra visszahozhatatlanul! . . .
Ne hangoztassák még soká nevem,
Még ne temesse senki szívemet! . . .
Csak égjek érted még, szerelmesem! . . .
— Ne még! ne még! . . . ne ünnepeljétek! . . .*

(Zalaegerszeg.)

Láng J. József.

Felsülés.

Peplóv Szergejics Ilja és felesége, Petrovna Kleopatra ott álltak az ajtó mögött és figyelmesen hallgatóztak. A szobában Szesupkin községi tanító szerelmet vallott leányuknak, Natasenának.

— Már pedzi — suttogta Peplóv; reszketett a türelmetlenségtől és megnyugtatólag dörgölte kezeit. — Vigyázz Petrovna, mihelyt szerelmes dolgokról kezdenek beszélni, vedd le gyorsan a falról a szentképet és meg fogjuk áldani őket. . . . A szentképpel való megáldás szent és visszavonhatatlan . . . Akkor már nem hátrálhat meg, még ha a törvényszéknél keres is menedéket.

Az ajtó mögött közben a következő beszélgetés folyt le:

— Ugyan ne durcáskodjék még egyre!
— mondta Szesupkin, miközben kockás nadrággal fedett lábszárán gyufát gyújtott. — Hisz én semmiféle levelet sem irtam önnek!

— Oh, persze! Mintha nem is ismerném a kezeirását! — zsörtöltődött a leány és cicomázva, csinosítva magát, a tükörbe nézegetett. — Mihelyt megláttam azokat a dült betűket, mindjárt tudtam, hogy ön irta. Csodálatos, hogy szépírástanító léte olyan betűket kanyarít a papírra, mint a legkuszáltabb tyukkaparás! Hát hogyan

tanítja ön a szépírást, ha maga sem tudja, hogyan kell a tollat kézben tartani!

— Hm . . . Az nem tesz semmit. A szépírástanításnál nem az írás a fő, hanem az, hogy a gyermekek jól viselkedjenek. Különben a vonalzóknak akad dolga és odakoppantok a fickó fejére, vagy a tintás ujjaira . . . De minek is kelljen szépírást tudni? Ostobaság! Nekraszov íróember volt és szégyen gyalázat, hogy milyen volt a kézírása. És a szépírási minták első sorai mégis az ő betűinek az utánzatai.

— Az Nekraszov, de ön . . . — szólta a leány sóhajtva — ön más . . . Egy íróemberhez szívesen mennék nőül. Mindig verseket írna hozzám!

— Verseket, ha éppen úgy tetszik, én is írhatok.

— És ugyan miről írna?

— Miről? . . . Hát szerelemről . . . a szív érzelmeiről . . . az ön szép szemeiről . . . Ha olvasni fogja — megindultságában könny rezeg majd szemében. És ha egy szép költeményt írok önhöz, szabad lesz majd megosókolnom kezeikéit?

— No hiszen nagy dolog is az. Akár most is megosókolhatja, ha úgy tetszik.

Szesupkin odaugrott a fiatal leányhoz, szemével hálisan nézett rá és ajkával megakarta érin-

s kisdud csermelyek, fű, fa, virág, minden, még a levegő sajátságos illata is magukban rejti azt a bizonyos, megfajthetetlen valamit, amit nemzeti érzésnek, nemzeti erőnek nevezünk.

Ez az az erő, amely Széchenyit, Kossuthot, Deákot adta a nemzetnek, abban az időben, amikor nagy emberekre, a nemzeti öntudat kiváló képviselőire volt szükség.

Ez az az erő, amely Thököly zászlója alá sorakoztatta a hajdúkat; mely a legnemesebb és legönzetlenebb magyar embernek, II. Rákóczi Ferencnek kezébe adta a szabadság zászlóját; amely negyvennyolcban talpra állította az egész nemzetet, apákat szakított el a tüzhelytől, mátkapárokat ütött el egymástól s iskolás fiukat a harctérre vezetett.

Ez az az erő, amely férfivá teszi a gyermekifjút s oroszlaná a férfit. Ez az erő, amely a magyar faj vérének minden cseppjében benne van. Ezzel fogant meg a magyar faj, ezzel küzdötte át diesőséges multját s ez egyengeti a jövőt, nagy, független Magyarország utjait.

Nemzeti erőnkbe vetett öntudattal lépünk át az esztendő mesgyéjé s így menjünk a jövő küzdelmei felé. A mi igazságainkat meg kell hoznia az időnek s dicsőséges multunkat nem hazudtolhatja meg a jövő.

Kötelező bevallás az adózásnál.

(K. S. dr.) Az adórendszer kidolgozásánál minden életviszonyt, minden állampolgárt, minden adóalanyt tekintetbe kell venni. A teljesség tekintetében a jó adórendszer nem hagyhat kívánni valót hátra, de bármilyen gondos és kimerítő is legyen annak taxatív felsorolása úgy az adókötelezettség, mint az adómentesség tekintetében, s bármilyen kielégítő megoldást nyerjen benne az adótételek kidolgozásának kérdése, ha a törvényhozó intenciójának, vagyis a törvény végrehajtásának megbízható garanciáját nélkülözi, úgy az adótörvények minden kiválóságuk mellett inkább elméleti, mint gyakorlati jelentőséggel bírnak. Önkéntelenül ez a kifejezés

teni a mandulaszappantól illatos, puha kis kezeckét.

— Eredj gyorsan be és vedd le a képet! — figyelmeztette Peplov a feleségét, akit könyökével gyöngéden oldalba lökött. Ára elsápadt az izgatottságtól és remegve gombolta össze a kabátját.

A következő pillanatban benyitott az ajtó.

— Gyermeked . . . — hebegte előzékenyenülten és kezeit áldásostóan terjesztette szét — az Ur áldjon meg benneteket . . . Éljetek boldogan . . . gyermekeitek körében és szeressétek egymást!

— Én is . . . én is megáldalak titeket, — szólalt meg a mama és boldogságában sirva fakadt. — Legyetek boldogok édes gyermekeim! Oh ön egyetlen drága kincsemtől foszt meg! — mondta Szesupkinhoz fordulva. — Szeresse leányomat, becsülje meg és legyen jó hozzá.

A tanító szájátva bámult maga elé. Nem tudta, hogy mi történt vele. A szülők olyan hirtelen nyitottak be, hogy a meglepetéstől egy szót sem tudott szólani.

— Berontottak, rám támadtak! — gondolta magában és az ijedtségtől még egyre hevesen dobogott a szíve. — No most már el vagy veszve, komám! De láss csak utána, hogyan menekülhetnél ki a csávából.

jön szánkra, ha például a mi III. osztály kereseti adóira gondolunk, ahol a törvényhozó 10%-kal akarta megróni az adóköteles jövedelmeket s tulnyomó részben kisebb, nagy részben talán 1%-ig leszálló kulocsal róta meg, mert az adózó jövedelmének csak töredéke került adó alá, a nagyobbik része felszabadult, úgy hogy a valóságos adótétel a valóságos jövedelem után 1%-nál kisebb lett. Ebből a szempontból akarunk foglalkozni egy kérdéssel, melyet lényegesen tartunk az adótörvények végrehajtása szempontjából: a jövedelem kötelező bevallásának kérdésével.

Be kell vallanunk, hogy nemcsak a magyar ember — hisz az adózást nem magyar ember találta ki — hanem a művelt Nyugatnak is minden polgára irtózik minden olyan intézmény szentesítésétől, mely vagyoni viszonyaiba betekintést enged. Angolország parlamentje 1798-ban (Pitt) és a múlt század negyvenes éveiben (Peel) valóságos harcot vívott az angol kormánnyal, mely az income—taxnál kötelező jövedelmi vallomást kívánt életbeléptetni, s bár ez elől az említett adórendszer két osztályában, az A és D schedule-ban kitérnie nem lehetett, az angol nemzetnek idegenkedése ma ezen módszerrel szemben az elmúlt évtizedek dacára ugyanolyan, mint kezdetben volt. De az elmúlt évtizedek gyakorlata igazolta, hogy a vallomásokat kiküszöbölni s más eszközökkel pótolni nem lehet. Franciaországban minden kísérlet megbukott, mely a személyes jövedelmi adó behozatalára törekedett, mert az igazi személyes jövedelmi adó kötelező bevallás nélkül el nem képzelhető, a francia polgár pedig ellenszenvét semmi néven nevezendő pénzügyi érdeknek alá nem rendeli. Ott másféle jövedelmi adó, mint amely a gazdaságok külső mérveiből (lakás, cselédek, lovak száma stb.) állapítja meg az adóköteles jövedelmeket, — el nem képzelhető, s ujabban ilyen elvek szerint konstruált törvényjavaslatokkal kísérleteznek a francia kormányok.

Egészen más a vérmérséklete a német Staatsbürgernak, akinél a hatóságok, a felsőbbeség iránti tisztelet szinte tulteng. A Németbirodalom alicamaiban, továbbá Hollandiában és Ausztriában a kötelező vallomások életbeléptetése nehéz dolognak nem bizonyult.

Hazánk is elismerte ezen eljárásnak igazságos és célszerű voltát, amennyiben egy adónemnél, a házberadónál kötelezi a házbirtokest a házber-jövedelem bevallására, ennek elmulasztását pénzbüntetéssel sújtván. Más adónemeknél azonban vallomási kényszer nincsen.

A vallomási kényszer a hozadéki adók egyes nemeinél, mint például a földadónál, a házosztályadónál elmaradhat, mert ezeknél a jövedelmi vallomást a külső ismérvekre támaszkodó földadó, illetőleg házadókataszter (lajstrom) pótolja; azonban a hozadéki adók azon nemeinél, melyek-

Fejét félénk alázattal lecsüggesztette, mintha mondani akarta volna:

— Ime, itt vagyok, ejtsetek foglyul. Legyőztetek!

— Áldás . . . áldásom rátok — ismételtette egyre Peplov és nagy örömben ő is sirva fakadt.

— Natasenka, édes leányom . . . állj oda melé.

— Petrovna, add ide a képet . . .

Egyszerre azonban elálltak Peplov könnyei és szelíd ára haragra gyulladt.

— Ostoba! — szólit dühösen a feleségéhez.

— Mit nyomsz a kezembe? Hát ez a szentkép?

— Oh szentséges Isten!

De mi történt? A szépirástanító ámulatlan nézett föl és szabadnak érezte magát. A mama ugyanis a nagy sietségben a szentkép helyett Ljaszecsikov költő arcképét kapta le a falról. Az öreg Peplov és a felesége, Petrovna Kleopátra a képet kezeikbe tartva, zavartan állottak egymás mellett és nem tudták, mihez kezdjenek, mihez fogjanak.

A szépirástanító addig fölhasználta az alkalmas pillanatot és elillant.

Csehov Antal.

nél a jövedelemre külső tényezőkből nehéz következtetni, (mint például a testi vagy szellemi munkából, a vállalkozásból származó, vagy az elszörtan elhelyezett tőkéből származó jövedelemre, továbbá az alanyi adóknál, mint a milyen az általános személyi jövedelmi adó és a vagyoni adó) nélkülözhetetlen, mert ezen adóknak vallomási kényszer nélküli életbeléptetése teljesen illuzóriussá tenné a törvényhozó által preliminált bevételt.

A különböző forrásokból eredő jövedelem nagyságáról senki sem adhat helyesebb információt, mint az, aki azt felveszi és felhasználja, ez oknál fogva tőle kell az első információt beszerezni. Az adóhatóságoknak a teendője csupán a vallomások helyességének ellenőrzése, az adózó polgárok életviszonyainak összehasonlítása és a jövedelem nagyságáról tájékoztató külső ismertetőjelek utján. Miután pedig az adózó polgárok egy része képtelen helyes írásbeli vallomást adni alacsony műveltségénél fogva, indokolt, hogy vallomását a hatóság előtt előszörval tesse meg, annál is inkább, mert ezen adózók jövedelmei sokkal kisebbek, semhogy kellően ellenőrizhetők nem volnának. Azonban az adózók másik része is gyakran, illetőleg a legtöbb esetben helytelen vallomást ad, pedig ezeknél megvan a kellő műveltség, tudás, mely a jövedelmek részletezéséhez és a vallomási iv kitöltéséhez szükséges. Megvan a kellő törvényismeret is. Stalán éppen ez a baj ott, ahol az adókules magas.

Ha ugyanis a művelt polgár tudja, hogy jövedelmének 10%-a, vagy még több is adóköteles, nem fogja bevallani az egész jövedelmét, hanem annak talán csak egyötöd vagy egytized részét. Ne is várja azt egy állam se, hogy magas adókulesok mellett polgárai becsületesen bevallják adóköteles jövedelmüket. Sok esetben egyetlen volna ez az öngyilkossággal. Ki hiszi például, hogy Olaszországban a jövedelmi adó alanyai a 20%-kal sújtott jövedelmüket egész összegében bevallják? A mióta (1894) Olaszország a jövedelmi adónak addig is magas kulcsát 13·2%-ról 20%-ra emelte, ezen adó nem évi bevételre csökkent irányzatot követ a helyét, hogy a gazdasági fejlődéssel lépést tartva emelkednék. Olaszország 1894. évben elérte azt, hogy az első évben adóbevételét a magas adókules segítségével felzárkóztassa, de jó hosszú időre eltemette polgárainak adómorálját.

A valóságos jövedelmet visszatükröző bevallások alacsony adótételek nélkül elérhetetlen utópiát képeznek. Mondhatnók, minden modern adóreform sikere ezen fordul meg. Nézzünk egynehány külföldi államot. Az angol income-tax, melynek öt osztálya az alanyi és tárgyi adóknak a vegyülete, összetétele, létminimummal és mérsékelt progresszióval 3·33%-os adó. Szászország progresszív jövedelmi adójának legnagyobb kulcsa 5%, Ausztriáé 4·5%, Poroszorszáé 4%, Hollandiáé 3·20%, a progresszív vagyoni adó tételei önként érthetőleg még a jövedelmi adó tételeinél is alább maradnak és pedig jóval alább, mert ezen adó az adóköteles jövedelem 0·1% — 2·0%-ánál magasabb összeg t sehol sem veszi igénybe. Ezen adónemeknél a bevallás kötelező.

Sokkal magasabb tételei vannak a hozadéki adóknak, ezek általában véve a régiebb adórendszerekben 5% — 25% között mozognak, tehát igen súlyosak, ámbár megjegyzendő, hogy az adókules súlyossága az adóalap mérsékelt meghatározása mellett inkább csak látszólagos (nálunk és Ausztriában pl. a földadó). De jellemző ezen adónemekre nézve, hogy a bevallás nem kötelező.

A hozadéki adók kulcsa tekintetében kivételes hely illeti Bajorországot, Elzász-Lotharingiát és Mecklenburgot, mely államokban az adókules alacsony. Különösen említendőnek tartjuk Mecklenburg-Schwerin és Mecklenburg-Strelitz hercegségeket, melyekben az adókules a hozadéki adóknál progresszív, de a 7%-ot nem haladja meg. De kivételes hely illeti nemcsak alacsony adókulesa miatt, hanem azért is, mert tisztia hozadékadórendszer az öbecsülésre, a kötelező bevallásra van fektetve, eltérően a többi államok hozadéki adóitól, melyek a polgárok kötelező jövedelmi vallomására ezen adónemeknél nem reflektálnak, illetőleg csak parciálisan (nálunk és Ausztriában pl. a házberadónál). Előadottakból tehát leszűrhetjük azt az igazságot, hogy amely adónemeknél — mint általában a hozadékadóknál súlyos az adókules, ott a bevallás csak kivételesen válik be, vagyis csak ott, hol ellenőrzése egyszerű és könnyű, ellenben beválk általában az enyhe adókulesossal kreált adónemeknél, mint

a milyenek, a személyes jövedelmi és a vagyonadó.

Az adókat csupán a mérsékelt adótételek mellett lehet becsületesekké tenni, mérsékelt adók mellett a hozadéki adók egyes nemeinél, mint pl. nálunk a III-ik osztályu kereseti adó, valamint a tőkekamat és járadékadó nevén ismert adóknál is jó eredményt lehet elérni a polgárok vallomási alapján és ezeknek adataira építeni az elsőfokú adómegállapítást. Enyhe tételek mellett kötelezővé kell tenni a vallomások benyújtását, mert joggal föltételezheti az állam, hogy polgárai jövedelmüket a valósághoz hűven bevallják. Éppen azért megfelelő joghátrányokkal biztosítandó a vallomási rendszer eredményessége, vagyis a vallomást egyáltalában be nem nyújtókat és a hamis vallomást adó polgárokat részint a felelősségi jog elvesztésével, részint pénzbüntetésekkel kell sújtani. És csak akkor, a midőn a vallomás adókövetés alapjául nem szolgálhat, kell az adót a hivatalosan kihozandó adatok szerint megállapítani.

Igy van ez a legtöbb külföldi állam modern adórendszerében: Poroszországban, Szászországban, Hollandiában az alanyi adóknál t. i. a személyes jövedelmi és vagyoni adónál, továbbá Bajorországban, a két Mecklenburgban és Elzász-Lotharingiában a mérsékelt adótételű hozadék adórendszer egyes adóneveinél; kötelező bevallással találkozunk továbbá Angolországban az income-tax két osztályánál és Olaszországban ugynevezett jövedelmi, (valósággal azonban angol mintára készített hozadéki) adórendszerében, bár utóbbi államban a kötelező bevallás a már említett magas adókulesok miatt nem mondható szerencsés gondolatnak.

Említett államok adóügyi törvényhozása joghátrányokban részesíti azon adózó polgárokat, kik vallomást nem adnak, vagy hamis vallomást nyújtanak be. Így pl. Bajorországban a vallomást be nem nyújtó adózó elveszíti felelősségi jogát a kinyomozott adatok szerint elsőfokulag hivatalból megállapított adó ellen. Olaszországban a hivatalból kipuhatolt, de be nem vallott jövedelem után kiszabott adó felerészét bírságként szabják ki a mulasztó félre. Poroszországban azon adóköteles, ki vallomását az előírt határidőben be nem adja, a kivetési és jogorvoslati eljárás során jogerősen megállapított adónak 5%-át fizeti pótlék fejében. Hollandiában pedig a mulasztó fél adóját 25%-kal fölemelik.

Ezen büntető rendelkezések arra ösztönzik az adózókat, hogy vallomásukat benyújtsák és megbízható adatokat valljassanak be. A helyes vallomások megkönnyítik az adó megállapítását és a jogorvoslati eljárás során benyújtott felszólalások elintézését. A felelősségi tárgya alig szorítkozhatik másra, mint a részletezve bevallott jövedelem adóköteles vagy adómentes volta vitatására és a progresszív adókules helytelen alkalmazásának kimutatására. A jogorvoslati eljárás során — amennyiben pl. a kincstári képviselő a vallomást aggályosnak véli, felhívandó lenne az adózó fél vallomásának a felelősségi fórum előtt való ünnepélyes megerősítésére, aminek gyakorlati példáját Hollandiában látjuk. A mennyiben pedig a fél által bevallott jövedelem a felelősségi eljárás során elégtelennek bizonyult, az elsőfokulag megállapított és a felelősségi fórum által jogerősen megszabott adó közti különbözet egy részét (Hollandiában pl. 25%-át) még büntetésképpen kell előírni a félre.

Megengedhető, hogy a kisebb adózók, kik járatlanságuk és irástudatlanságuk miatt a vallomást maguk elkészíteni nem tudják, vallomásukat a hatóság előtt előszóval tegyék meg. Erre nézve a polgároknak alternatív joguk legyen, azonban bármelyikkel is élnek, a jogkövetkezmények egyenlők.

A vallomási kényszer általában véve csupán az alacsony adókulesossal konsturált adóneveknél alkalmazható sikerrel. Tehát a személyes jövedelmi adónál, a vagyoni adónál és a hozadéki adók egypemelyikénél. Nálunk a III-dik osztályu kereseti adónak magas kulesa (10%) elriasztja a polgárokat a valóságos kereset bevallásától. A parlamenti tárgyalás alá kerülő új adótörvényekben azonban ezen adóneve kulesa tetemesen enyhülni fog, ugyszintén a tőkekamatadó és járadékadó is, semmi sem állhatja tehát útját annak, hogy a kötelező bevallást a fentemlített sanetiókkal biztosítva ezen adóneveknél is életbeléptessük. A házbéradónál a vallomási kényszer természetesen szintén továbbra is fentartandó.

Tudjuk, hogy az adómorál nálunk nem mondható mintaszerűnek s a kötelező vallomási rendszer életbeléptetése a közönségre terhes s e miatt talán ellenszenves is lesz, arról is megvagyunk győződve, hogy nálunk kevesen lesznek, akik a hiányosan kiállított vallomás és hiányos adókövetés miatti lelkifurdalások megnyugtatóására „penny conscioencet“ fognak letétbe helyezni az adóhivatalokban, de a kötelező bevallást a hivatali munkakönyvités és a helyes adómegállapítás érdekében szükségesnek véljük.

Jegyzetek a muló esztendőről.

Ismét elröppent egy esztendő felettünk s az idők mulása arra int bennünket, hogy számoljunk be magunknak arról, mit hozott és mit vitt el tőlünk az év, minő nyomokat hagyott hátra nemzeti és társadalmi életünkben?

Igaz, hogy egy év az emberiség s a nemzetek életében nagyon rövid idő, mégis nehéz volna annak történetéről, irányt adó eszméiről, a fejlődés szempontjából jelentős eseményeiről egy rövid cikk keretében egységes képet festeni. Csak jegyzeteket vehetünk papírosra, ugyszólván egyéni benyomásokat rögzíthetünk meg, mert az örök haladásból, az eszmék forrongásából, az egymásra toluó eseményekből csak a történelem tudja kiválogatni az igazságokat, csak a ma eseményeitől távol álló, a ma embereit uraló vágyaktól és törekvésektől felszabadult kutató elme lesz képes tiszta képét nyújtani a mi időnknek, amelyet egyikünk magasztosnak, másikunk silánynak lát.

Az bizonyos, hogy még mindig benne vagyunk abban a korban, amely a gazdagságot tette az emberek életelőjává. Az aranyborjú körül tolong az egész emberiség s az eszményiséget sárba taposta a bálvány tövében.

A gazdagság, a vagyon fogalma a fejlődésnek legelsőbb fokain kialakult s azóta mindig jelentős tényező volt az emberiség életében. De olyan korszakot, amelyben ugyszólván kizárólagosan uralkodó hatalommá vált a pénz s a vagyon, kizárólagos léteél lett a vagyon gyűjtés, csak kettőt találunk a história könyveiben: a római császárság erkölestelen századait s a tizenkilencedik században kezdődő gazdasági átalakulás korszakát.

A római császárság határait annyira kiterjesztette, hogy hatalma mellett eltörpült minden más nép. Róma összegyűjtötte nagy birodalmának területén a világnak összes kincseit s amíg a civilizáció és kultúra áldásait hordták szét a légiók megmérhetetlen területekre, Róma kincseinek szaporodása, hatalmának növekedése, megbecsülhetetlen vagyonok keletkezése nyomán a rabszolgaság s a zsarnokság, az erkölestelenség és hitelenség terjedt el a római sas védő szárnyai alatt.

Ezt a eszillogó, gazdag, fenéig romlott világot elsöpörte az eszményi világrend kultuszának feltámadása. A bálványokat lerombolta a hit, a

gazdagságot megvetette a szent rajongás s a cirkuszok porondjain elvérzett a római hatalom.

A technikai tudományok fejlődése meghódította a természetet. A tudás és munka átalakította világot. A kultúra meghódítja a vadont s urrá teszi az embert a föld minden kincsei, a természet minden erői felett. És amíg a felvilágosodás felé tör az emberiség, amíg szinte ijesztő vagyonok keletkeznek s a tudás és munka diadalát ünnepejük; amíg a római császárok és proconsulok gazdagsága eltörpül a ma keletkező milliárdok mellett s a városokban, a palotákban halomra gyül mindaz, amit az ember gyönyörűségére, kedvteléseinek kielégítésére a raffinált izlés, a tudomány, a művészet csak kieszelhet, a másik oldalon a fényes palotasorok háta mögött, a füstöt okádó, embertömegeket emésztő gyárak kormos falai mellett egyre nő az árnyék, amelyben a nyomor, a piszok, a bűn tanyáznak s amikor kitörnek onnét a napsugárba, a fénybe, a gazdagság, a tudás, a felvilágosodás tanyái közé: akkor megcsufolják az egész civilizációt, amely cifra ruhába öltöztette a világot, de nagyra engedni nőni az új rabszolgaság szennyét.

Új irányok felé kell tehát törnünk. El kell jönnie újra egy világmegváltó eszme korszakának, mert az anyagi hatalom tultengésének tertőjéből csak az eszményiség emelheti ki az emberiséget egy tisztultabb légkörbe.

A kivezető utakat sokan keresik. Ebből született meg a szocializmus is, amely azonban nem egyéb, mint a mai kort uraló törekvések és célok egyik megnyilvánulása. A gazdasági hatalomért való küzködés, osztályharc. A milliárdosok plutokrátiája helyett a sokfejú szervezetek uralma felé tör a szocializmus, amely a világot megváltani soha sem fogja attól a nyomorúságtól, amelybe az új kor iránya sodorta. Az átalakulásnak az emberek lelkületében, önmagunk megváltoztatásában, az eszményi célok szolgálataival kell a fundamentumát lerakni.

A tömegek lelke nem változik meg márhólnapra. Hosszu idő kell ahoz, amíg a korunkat uraló eszmék helyét új célok foglalják el.

* * *

Politikai életünkben mélyen járó nyomokat szántott az elmúlt esztendő. Nem mutathatunk rá nagy alkotásokra, fontos vívmányokra, jelentős eredményekre, de azok a tapasztalatok, amelyek a múlt év eseményeiből szűrődtek le, értékes közkinésévé váltak a nemzetnek.

Az utolsó két év alatt súlyos válságokon mentünk keresztül. Alkotmányos életünk fundamentumai inogtak s ridegen csapott ránk az önkény, amelynek céljaival nem állott öszhangban a nemzeti öntudat folytonos erősödése. A politikai válságok éreztették hatásukat gazdasági és társadalmi életünkben is. Attól a veszedelemtől tarthattunk, hogy amit egy fél század megfeszített munkájával, rengeteg áldozattal alkotott a nemzet, mind megsemmisül s ahelyett, hogy a fejlődés örök törvénye érvényesülne nemzeti életünkben, újból visszacsúszunk egy már már elfelejtett korszak nyomorúságába.

Bölcs férfiak higgadsága, nagy hazafiak áldozatkészsége megállította a visszavonás munkáját s visszatért a rend, visszatért a jövőbe vetett hit és a munkakedv.

Amikor a koalíció vezetői átvették a kormányt, felszabadultak a kedélyek a nagy aggodalom nyomása alól s az egész nemzet megnyugvása követte az átmeneti kormány hivatalba lépését. Ennek a kormánynak nem volt ellenzéke. Ugy látszott, hogy a békés munka biztosítva van s hogy az átmenetet a nemzet teljesebb függetlensége felé zavartalanul készítheti elő a koalíció.

A kormány és pártja, amely az egész parlamentet magában egyesítette, kijelentették, hogy csak átmenetileg, a béke és rend biztosítása céljából

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszegen, az Arany Bányá átellenében

A legolcsóbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitűnőnek bevált **Gentry kávé-keverék** kilója 3 korona 20 fillér.

veszik át a kormányzást s csak előre megállapított feladatokra s alkotsokra vállalkoznak.

Ezt helyeselte, elfogadta az egész nemzet, tehát jogos volt az az álláspont, hogy a koalíció kormányát átmeneti feladatainak teljesítésében az egész országnak, minden pártnak támogatnia kell.

A kormány megalkulása után nem is volt egyéb baj, mint a nemzetiségek erőszakoskodása. 48 és 67 az átmeneti feladatok megoldásában szépen megfértek egymással a koalíció keretében.

Ez évben azonban az ellentétek kétségtelen jelei mutatkoztak az egyesült pártok kebelében. Egyik felől a 48-asok legradikálisabb elemei, másik felől a letűnt szabadelvű rendszer hívei nem tudtak megbékülni a helyzettel, majd pedig néppárti részről merültek fel féltékenykedések és apró-cseprő ellentétek.

A radikális 48-asok elvételét látták abban, hogy a többség elveivel ellentétben, 67-es alapon kormányoz s amikor a gazdasági kiegyezés kérdésében a kormány az élet követelményeinek, a béke és a gazdasági élet zavartalan-ságának érdekében engedményeket tett s a kvótá felemelését javasolta, nagy mozgolódás támadt a ruggetlenségi táborban, amely páribomlásra nem vezetett ugyan, de aggodalomra elég okot adott.

Az a tudat, hogy a kormány bukása s a pártok bomlása nagy országos válságra vezet, összetartotta a koalíciót s megakadályozta a többséget képviselő 48-as párt széttöredezését, biztosította a kiegyezés sorsát, valamint a kormány hatalmas többségét, de hogy már a közel jövőben nem fognak-e széttörtönni a koalíció keretei, nagyon bizonytalan dolog. Valószínű, hogy az átmenet eltart a legközelebbi választásig, amikor az általános választói jog alapján új pártalakulásra is lehet kilátás. Akárhogyan alakulnak is azonban a viszonyok, bizonyos, hogy a nemzet többsége a 48-as eszmények diadalra jutását fogja előmozdítani, mert ezeket nem lehet pártkeretekbe beleszorítani s a gyakorlati politika taktikái nem lesznek képesek diszkreditálni azokat a százados törekvéseket, amelyek önálló, gazdag és minden külső befolyástól független Magyarország kiépítésére irányulnak.

A gyakorlati politikának csak az lehet a kérdése: miként lehet a 48-as eszményeket összhangba hozni a fennálló erőviszonyokkal s mely utakon lehet azokat nagy rázkódtatások nélkül megközelíteni? A múltban az opportunizmust, a megalkuvást tekintették célhoz vezetőnek s úgy látzik, hogy ma is csak ez az egyetlen eszközünk. Jöhet idő, amikor a radikális álláspont jut diadalra, de a cél változatlan. Aki rossz fegyvert használ ennek elérésére, az rossz politikus; de aki a célt is feladja s a hatalomért és kegyért a közösség elvét örökérvényűnek hirdeti, az rossz magyar is. Pedig vannak ilyenek is.

Akár tetszik a koalíció politikája valakinek, akár nem, azt kénytelen lesz mindenki elismerni, hogy Magyarország önállóságának legalább külső kifejezése tekintetében a kiegyezés alkalmával eredményt ért el. Ausztriával szemben önállóságunk még eddig soha sem érvényesült oly alakban, mint most. A gazdasági önállóságnak legalább a formáját megszereztük azzal, hogy Ausztriával szerződést kötöttünk. Ezzel jelentős lépést tettünk a gazdasági önállóság felé és ha ennek a lépésnek egyelőre csak elméleti értéke van is, azt lebecsülni mégsem lehet, mert kényszerítettük vele Ausztriát, hogy örendelkezési jogunknak kifelé is elismerést adjon.

Jelentőségteljes politikai esemény volt a múlt évben a horvátok obstrukciója, amely arra figyelmezteti a nemzetet, hogy a horvát kérdés meg-

oldásában radikálisabb eszközökhöz kell nyulnia. A horvát kérdést saját magunk növeltük nagyra azzal az engedékenységgel, amely a nemzetiségi veszedelmet is a nyakunkra hozta. A mozgolódás pedig nőttön nő s ma már a művelt külföld minden pontján szórják ránk a piszkot.

A nemzetiségi mozgalmakkal szemben minden magyarunk őrt kell állnia, mert úgy látszik, hogy elkerülhetetlen lesz a nemzetiségekkel az utolsó harc megvívása. Utolsónak mondjuk, mert utolsónak kell lennie, ha igazolni akarjuk ennek az országnak magyar nemzeti jellegét.

* * *

Közgazdasági életünk még mindig válságokkal küzd. Mezőgazdasági viszonyaink már jobbra kezdtek változni, amikor ránk csapott a lelkiismeretlen szociáldemokrácia és a kivándorlás, amelyek iparunk fejlődését is visszalökték.

Ezzel a két veszedelemmel s a pénzdrágasággal való küzködés, pangás jellemezte közgazdasági életünket a múlt esztendőben.

A kivándorlást egyelőre megakasztotta, jobban mondva ellensúlyozza az amerikai válság, amely a magyar munkást visszavezeti hazájába; a szociáldemokrácia vörös zászlója s az általános drágaság súlyos járma azonban még mindig lenyűgözi közgazdaságunkat.

Hiába lépett a kormány a szociális reformok terére, hiába rak új terheket a magyar gazda vállaira a cseléd érdekében, hiába emelkednek a munkabérek hallatlan magasra: a szociáldemokráciának ez mind nem lesz elég vívmány, mert neki a tőke feletti uralom kell. A tőke ellen harcol azért, hogy azt hatalmába kerithesse.

A szociáldemokrácia jelenleg két helyen áll a közérdeklődés homlokterében az állampolitika szempontjából: Franciaországban és Magyarországon. Az analógia megdöbbentően szembeötlő. Franciaországban fékezhetetlen társadalompolitikai elméletek erkölcsi szofizmai dühöngenek, amelyek azt a szegény országot a leghiggadtabb megfigyelők ítélete szerint is a fejlődés útjának olyan lejtőjére szorították, amelynek végén a teljes társadalmi zűllés feneketlen örvénye tátong.

Magyarországon két veszedelmes és fanatikus tábor nyújtott egymásnak testvéri jobbot: a szociáldemokraták és a nemzetiségek. A hamu alatt és nyíltan féktelen izgatás folyik. Kötelességet magyar becsülettel végző kormányunkat minden rendelkezésre álló eszközzel dezavualni akarják. Az eddig moesoktalan magyar nevet hazug és buta rágalmak özönével a külföld előtt diszkreditálni igyekeznek. Sajátjuk a legdurvább kifejezésekkel sértegeti nemzeti büszkeségünket és magyar érzésünket. S a társadalomból mintha kivetsztek volna a régi, dicső erények: hallgat, némán türi mindezt. Minden idealizmusát megtörte már az életért való rettenetes küzdelem, mely egyre nehezebbé, egyre szomorubbá válik. Élőhalottak vagyunk. Közügyek iránt sem tudunk már érdeklődni. Minden gondolatunk, vágyaink csuespontja az a három keserű szó: pénz, pénz, pénz.

Pénz e két ellenfél támadó akciója nem végződhetik győzelemmel, mert nem az igazságon épült fel, hanem az igazság szofista elesavarásán, mely alávalóbb a hazugságnál. Ösztönözje egy vétkes propaganda, amely céljúl Magyarország elcsúszásának megbontását és nemzeti jellegének eltörését tűzte ki. Éppen oly veszedelmes, elhatalmosodása államra és magyar társadalomra épen olyan végzetessé válhatik, mint a herveisták antimilitarista mozgalma Franciaországra és francia nemzetre. Sőt még veszedelmesebb. Mert

a francia szociálisták hazaellenes mozgalma csak nagy arányú támadás a francia állam eszméje ellen, amelyek külső politikai vonatkozásai nincsenek és amely nemzetközisége mellett sem keres idegeneknél támogatást. Mi ellenünk azonban két oldalról jó egyforma erejű és elkeseredésű támadás: a nemzetiségek és a velük tartó szociáldemokraták részéről.

A jövőnek kétségtelenül egyik legfontosabb feladata a szociáldemokrácia megfékezése, mert ha tovább engedjük őket garázdálkodni, elérhetünk közgazdasági életünk esődjéig s a zabolálatlan tömegek terroristikus uralmáig.

Levelek.

Rovatvezető: (—5.)

I. levél.

Zalaegerszeg, 1907 dec. 18.

Kedves fiam!

Nevelési rendszeremnek, melyet érdekedben annak idején felállítottam és következetesen keresztül is hajtottam, az volt a célja, hogy belőled önállóan gondolkodó embert faragjak. Most, amikor a te hajadat is kezdi már beszönni az élet fehér pókhálójára, bevallom, hogy nem csalódtam, — talán ha azt kifogásolhatnám, hogy kissé túlságosan ágaskodik benned az önállóság.

Ne vedd zokon ezt a vallomást. Lásd, apád is hangoz ember volt, mignem a tapasztalás kiölte lelke ruganyosságát. Bizony sok szomorú valóságot rejt magában a jövő, mindahány ökölcsepás az önértetre, az életkedvre, a lelki egyensúlyra. A tapasztalásnak azonban nagy az ára: maga az élet. Épp azért nem is adok tanácsokat, mert az olyan tanácsot, mely tapasztalatlan alapszik, a tapasztalatlan ember úgy se fogadja meg. Aki mégis követi, elégedetlen lesz önmagával, bármilyen jó eredménnyel végződött is az ügye, — az önmagával megelégedetlen ember pedig szerencsétlenebb, mint aki akár huszszor csalódott egymásután. Az elégedetlen előtt állandóan ott lebeg a nagy kérdőjel, hogy mi lett volna, ha a maga feje után indul, — a csalódott megzilált illuzióval, de tapasztalatokban gazdagabban halad tovább az életuton. Azt mondhatnám, hogy az elégedetlen az élettel szemben elméleti ember, a csalódott pedig gyakorlati ember. — Kinek jobb a sora? Azzal felelek édes fiam, hogy — sajnos — egyikünknek sincs jó sora, de a sokat csalódott emberben — hamarabb elsimul a lélek háborgása — és ez mégis csak nagyobb boldogság a napról-napra élés szempontjából, mint az állandó lelki szenvedés. Aki csalódott, annak szórakozás az élet apró-cseprő gondja, — az elégedetlent örületbe kergeti. . . . Nem akartam tanácsot adni s ime, alig fordulok egyet, már beleestem az emberek eredendő bűnébe.

Tulajdonképp azzal kellett volna kezdenem ezt a levelet, hogy szemrehányást tegyek hallgatásod miatt. Tudod jól, hogy majd aggodó, majd büszke figyelemmel kísértem életed folyását s ezért érthetetlen is előttem az a — mondhatnám — figyelmetlenség, mellyel hajlott korom alkonyati fényét beárnyékolod. Hagyd meg nekem tisztán, a maga valóságában ezt az örök sötétségbe átolvadó világosságot.

Iry magadról, az ottani társadalmi és közéleti viszonyokról, — de különösen mégis csak magadról. Aggódok, hogy némaságnak oka valami komoly esemény, mely érzékeny lelkedet még most is fogva tartja. Vesd le fiam őszinteségedről az önzés takaróját s ha örömed van, örömö-

Sodronykerítések

ZALAEGERSEGEN

és mindennemű lakatosmunkákat csinos kivitelben készít

Miszory Béla.

det, — ha bánatod van (mit ne adjon isten!) bápárod oszd meg apáddal. Nem tagadhatom, hogy rossz sejtés kinez, mert az örömmek gyorsárnyu madár a hírvívője. De ha sejtésem a valóságra talált, annál inkább siess a vigasztalásomra, mert bármennyire férfias dolog, ha valaki a bánatát magába zárja, fájdalmat okoz az a gondolat, hogy nem könnyíthetők lelked terhén. A közös bú, fele bú, amint szokták mondani, — s igazán ügyetlenül cselekszel, ha legalább most az egyszer nem leszel opportunus.

Ejnye-ejnye! bizony kinevethetsz fiam, mert tanácsot adok megint. Érzem, hogy gyenge vagyok, tanácsot lesz tele minden levelem. Akiből a tette-képesség kiveszett, tehet-e egyebet, ha már tenni akar, mint hogy bábáskodik? Haj! ninos ebben az életben már egyébhez jogom, — boldog te! — kinek a többi közt megvan az a jogod is, hogy a tanácsaimat megbírd.

Ma nem folytatom, mert bármily világosan bebizonyítottam a jogomat, nagyon is érzem az ebben a jogban rejlő gyengeséget. De ne örvendj előre! Valami azt sugja, hogy következő levelemben elárasszalak a tanácsok tengerével. Akkor szabadulsz csak, ha válasz nélkül hagyod a leveletem, — ezt a feltevést azonban kinevethető atyád.

A kereskedelmi kör közgyűlése.

A zalaegerszegi kereskedelmi kör f. hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlését Balassa Benő főtitkár elnöklése alatt. Az ülés határozatképeségének konstatálása után főtitkár előterjesztette az elmúlt év főbb mozzanatait, amiből kitűnik, hogy az egyesület fennállásának 24-ik évében is mindent elkövetett, hogy közgazdasági, kulturális és társadalmi feladatainak megfeleljen.

Közgazdasági tekintetben az egyesület a kereskedelem érdekében melegen felkarolta az aktuális kérdéseket, nevezetesen: a vasuti tarifa emelését célzó felsőbb törekvések ellen felemelte tiltakozó szavát és azt a kamara útján a kereskedelmi kormányzathoz juttatta. Felfolyamodással élt a kartelek ellen, melyek az egészséges áralakulást lehetetlenné teszik és monopolizálják a kereskedelmi piacot. Állást foglalt a városi által a szesz italokra kivetendő pótdóval szemben, mivel az a városnak nem nyújtana akkora anyagi előnyt, mint a mennyire bűntől hatna a helyi kereskedelemre. A járdák felhasználására vonatkozó szabályrendelet megváltoztatását kérelmezte, mivel ez a kereskedelem szabad nyilvánulását nagyban akadályozza.

Kulturális tekintetben az egyesület 500 K értékű napi lapok, folyóiratok és szaklapokat járát a tagok céljaira. Polyton fejleszt már is néhány ezer kötetre menő értékes könyvtárát, hogy avval a tagok általános és szakműveltségét emelje. Nagy gonddal tartja fenn az egyesület a kormány, a város és a kamara anyagi támogatásával az általa alapított és már 24 év óta fentartott kereskedő tanonciskolát, hol a leendő kereskedőség kellő képzését nyer jövendő feladatának sikeresebb és szakszerűbb megoldásához. Hetenként szerdán este szakelőadásokat tartanak, amelyekre sikerült megnyerni a felső kereskedelmi iskola tanártestületét. Ezek az előadások ingyenesek és csakis arra valók, hogy az alkalmazzottak, a főnökök szaktudását emeljék, ezeknek látókörét kitágítsák és őket a forgalom, a közgazdaság, a kereskedelem és az ipar haladó vívmányaival megismertessék.

Társadalmi tekintetben az egyesület ápolja az egészséges közszellemet; terjeszti a testvéries és igazi demokratikus érzelmeket. A tagok részére kényelmes egyesületi otthont tart fenn. Sajnálatos jelenti főtitkár, hogy a tagok nagy része nem látogatja az egyesület helyiségeit és felkéri a tagokat, hogy ebbeli közönyt tegyék félre és járuljanak hozzá az egyesület minél intenzívebb társadalmi érvényesüléséhez.

Jelenti Krosetz Gyula elnök lemondását, dr Czinder István alelnök megbetegedésével az egyesületre elismertülően nehezülő kihatást és Gráner Géza alelnöknek az egyleti tisztségtől való visszavonulását. A közgyűlés Krosetz Gyula elnök lemondását sajnálatosul veszi tudomásul; dr Czinder István alelnöknek az egyesület körül szerzett nagy érdemeit elismeri és mielőbbi teljes felgyógyulását óhajtja; Gráner Géza alelnök visszavonulását sajnálatosul veszi és mindhármuknak az egyesület iránt mindenkor tanusított

kiváló érdeklődéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A közgyűlés főtitkár jelentését hálás köszönettel tudomásul veszi.

Az 1908 évi költségvetést, mely 6515 korona bevétellel, 5672 K kiadásal és 843 K remélhető pénztármaradvánnyal zárul, elfogadta.

Práger Samu és Pataki Gusztáv számvizsgálók előterjesztik jelentésüket, amely szerint a pénztárt időközönként átvizsgálták és mindenkor pontos és kifogástalan ügykezelést találtak. Részükre a felmentvény megadott.

A közgyűlés utolsó tárgya a tisztújítás volt, amely Rosenber Zsigmond korelnöksége és Abrányi Gyula korjegyzősége alatt következő eredménnyel ejtetett meg.

Elnök: dr Hajós Ignác, alelnökök: Büchler Jakab, Dervarics Lajos, főtitkár: Balassa Benő, ügyész: dr Jámber Márton, házelnökök: dr Rosenthal Jenő, Morandini Tamás, pénztáros: Heinrich Pál, könyvtáros: Magyar Herman, titkár Sommer Sándor, jegyző: Abrányi Gyula.

Választmány: Boschán Gyula, Berger József, Breisach Sámuel, dr Czinder István, Deutsch Ferenc, dr Fürst Béla, Fischer Pál, Gráner Géza, Gyarmati Vilmos, Grümbaum Ferenc, Grosz Győző, dr Halász Miksa, dr Kaiser Emil, Krosetz Gyula, Löwenstein Jakab, Mondschein Samu, Rosenberg Zsigmond, Reisinger Rudolf, Schütz Sándor, Weinberger Jakab.

Számvizsgálók: Pataki Gusztáv, Práger Samu, Polgár Samu.

Dr Hajós Ignác elfoglalja az elnöki széket. Megköszöni a személye iránt megnyilatkozó egyhangu bizalmat. Részletesen kifejti követendő céljait és kijelöli a haladásnak az útjait, amelyek elvezethetnek ahhoz a révparthoz, hol az egyesület szociális céljai diadalukat ültetik. Kéri a tagok támogatását és élteti az egyesület összes tagjait.

Több tárgy hiányában az ülés elnök ítéletével befejeződött.

Hírek.

Polgármester választás. Zalaegerszeg város képviselőtestülete tegnap választott polgármestert. A tisztújító közgyűlésen Árvay Lajos alispán elnökölt. A képviselőtestület tagjai közül negyvenen jelentek meg. A kijelölt bizottságba az elnököl alispán Udvardy Ignác és Hajik István képviselőtestületi tagokat hívta meg, a közgyűlés pedig Páslek Lajost és Heincz Jánost küldte ki. A kijelölt bizottság a polgármesteri állásra Dr Korbai Károly újpesti ügyvédet, mint egyetlen pályázót kandidálta a közgyűlés Dr Korbait közfelkiáltással polgármesterré választotta. — Ugyanezen alkalommal került betöltésre a városi állatorvosi állás is, amelyre hat pályázó közül Szekeres Márk választott meg egyhangulag.

Panasz a restauráció ellen. A vármegyei tisztújítás úgy látszik, alkalmat fog adni a közigazgatási bíróságnak arra, hogy a tisztviselők szavazati jogára s a tisztújító közgyűlés alkalmával megüresedő állások betöltésére vonatkozólag elvi kijelentéseket tegyen. A restauráció ellen ugyanis panaszt adtak be, amelynek elbírálására az 1896. évi 26. tc. értelmében a közigazgatási bíróság illetékes. A panasz Szeleánszky Nándor árvaszéki ideigl. aljegyzőnek vármegyei III. oszt. aljegyzővé történt megválasztása ellen irányul. A tisztújító közgyűlés alkalmával tudvalevőleg első sorban a központi tisztviselők választatnak meg s azután következik a sor a járási tisztviselőkre. A tisztújító szék alkalmával Dr Huszár Pál III. oszt. aljegyző eddigi állására egyhangulag megválasztott. Dr Huszár szolgabírói állásra is pályázott s erre is megválasztott, aminek folytán aljegyzői állásáról nyomban lemondott, gróf Batthyány Pál főispán pedig elrendelte az így megüresedett III. oszt. aljegyzői állás betöltését. Két pályázó volt: Szeleánszky Nándor zalaegerszegi árvaszéki ideigl. aljegyző és Polgár Ferenc sopronmegyei tb. aljegyző. Szeleánszky 73, Polgár 68 szavazatot kapott. — Az ezen választás ellen beadott panasz arra van alapítva, hogy — a panaszlók felfogása szerint — a tisztújító gyűlés Dr Huszár Pálnak az aljegyzői állásról való lemondását csak elfogadni volt jogosult, de az állás csak pályázat hirdetése után a legközelebbi közgyűlésen lett volna betölthető; továbbá kifogásolja a panasz azt is, hogy Szeleánszkyra több tisztviselő is leszavazott,

holott a tisztviselőknél a panaszlók nem adnak szavazati jogot. — A panaszhoz nem akarunk bővebb kommentárt fűzni, csak azt az egyet jegyezzük meg, hogy a tisztviselők szavazati jogának kérdése már rég eldöntött dolog, mert ők az autonómiának nemcsak szolgálói, hanem részesei is; továbbá hogy az eddigi szokás szerint a tisztújító szék minden üres állást betöltött (azért tisztújító szék) s ahol a törvény ellenkezőt nem rendel, a szokás is jogforrássá válik. Mi tehát nem kételkedünk a panasz sorsában.

Szolgabírók beosztása. Gróf Batthyány Pál főispán ur öméltsége Dr. Huszár Pál szolgabíró a zalaegerszegi, Farkas Kálmán tb. főszolgabíró a csáktornyai, Dr Udvardy Imre szolgabíró a balatonfüredi és Paál Viktor szolgabíró a zala-szentgróti járási főszolgabírói hivatalokhoz rendelte ki.

A Zalaegerszegi Kaszinó közgyűlése múlt vasárnap délutánra volt kitűzve, miután azonban a tagok nem jelentek meg oly számban, hogy a gyűlés határozatképes lett volna, azt ma délután 4 órakor tartják meg.

Csány estély. A Csány szoborbizottság által január hó 4-én rendezendő estélyre a meghívókat múlt héten küldték szét. Az estélyre az előkészületek serényen folynak; a rendezőség 60 tagból áll. — Helyárak: Páholyok 20 K, I. hely (3 első sor) 6 K; II. hely (5 sor) 5 K, III. hely (a többi sor) 4 K, állóhely a földszinten 2 K, karzatjegy 1 K. Jegyek előre válthatók: Reisinger és Eisner divatárú üzletében és este a pénztárnál. A tiszta jövedelem a Csány-szoboralapot gyarapítja. Műsor a meghívó szerint: 1. Szigetvár ostroma. Zenemű 5 képben. Előadja a zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör zenekara Sándor Zsigmond karnagy vezetésével. 2. A magyar nő, Gizellától máig. Irta özv. Bezerédj Lászlóné szül. Tarányi Ilma. — Felolvasás alatt előképek, a következő történelmi alakok megjelenítése eredeti viseletben: I. Gizella, Szent István királyné: Horváth Mima. Genius: Szűts Bébi és Krampatics Ilonka. II. Szent Erzsébet (a nép között): Takács Ilonka. III. Beatrix királyné: Skublics Fanni, az irodalom és művészet genuszai. Apród: Bosnyák Ivánka. IV. Szép Ilonka: Koller Bözsi; vadász: Skublics Tivadar. V. Az egri nők: Fritz Paula, Szabó Aranka, Kosztrabszky Elza. VI. Zrinyi Ilona: Bosnyák Gézané; Juliánna: Árvay Bébé; Ferenc: Bosnyák Iván. VII. Czinka Panna: Bezerédj Sárika; kuruc: Bezerédj Imre. VIII. Szegedy Róza: Bezerédj Mariska; Kisfaludy Sándor: dr Skublics Ödön. IX. Nagynya: Bezerédj Lajosné; magyar lányok: Balassy Ilonka, Gráner Juliska, Kócsa Margit, Láng Adrienne. X. Erzsébet királyné: Dezsényi Árpádné; genius: Szűts Bébi, Krampatics Ilona. XI. Sport. a) Lovagló: Skublics Mici. b) Automobilozó: Koesuba Emilné. c) Law tennisező: Szigethy Margit. d) Korosolyázó: Szirmay Alice. e) Evezős: Gáspár Erzsé. f) Biciklista: Somossy Juliska. Udvar: Bubics Tivadar, Kosztrabszky Ferenc, Nagy Károly, ifj. Thassy Kristóf, ifj. Thassy Lajos. XII. Flirt: dr Skublics Ödön, Bódy Zoltán, Kosztrabszky Ferenc, Hány Clarisse, dr Rézler Kornélné, Skublics Gizella, Barthelmes Walterné. Udvar: dr Thassy Gábor, Hány Kálmán, dr Skublics Ödön, Horváth István, Fülöp Jenő, dr Huszár Pál. XIII. A munka: Horváth Mima, geniusok, angyalok, magyar nők. XIX. Apotheosis. Az erény diadala. Isten áldd egy magyart, játsza az I. M. K. zenekara. Tánc másnap estig. Ha valaki tévedésből meghívót nem kapott, sziveskedjék dr Thassy Gábor elnökhöz fordulni. A Csány-ünnepélyre nézve tegnap elrosszerte az a kellemetlen hír terjedt el, mintha városadna az ünnepély. A dolog ellenkezőleg áll. A rendezőség legnagyobb buzgalommal s teljes legszebb reménytel dolgozik. A rendezőség élén a képek összeállítására körül Bosnyák Gézané és dr Skublics Ödön urasszonyok íradnak és.

A „Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör” legközelebbi szabad liceumi előadását jövő vasárnap, azaz 1908 január 5-én rendezi. A megállapított program szerint Fehér Miklós főgimn. tanár Madách Imre életét adja elő Uránia előadás alapján vetített (részben színes) képekkel. Mivel a nagyon érdekesnek ígérkező előadást bizonyára többen kívánják majd meghallgatni, mint a mennyien a főgimnázium fizikai előadó termében egyszerre elférnek, a Kör választmányja, hogy a legutóbbi „Magas-Tátra” előadás alkalmával tapasztalt veszedelmes tulzsufoltsá-

got elkerülje, az előadók beleegyezésével azt határozta, hogy a nagyobb látogatottságnak örvendő Uránia előadásokat megkettőzi olyképpen, hogy a már megállapított Uránia délutánokon (jan. 5., febr. 9 és márc. 8.) két-két előadást rendez, ez egyiket pontban 2 órakor, a másikat pontban 4 órakor. Hogy pedig a látogatók előre biztosíthassák helyüket a 2 órai vagy 4 órai előadásra, a Kör vezetősége úgy intézkedett, hogy a jan. 5-iki előadásra számozatlan jegyek lesznek válthatók 10 fillérért már jan. 2-től, osztróttól kezdve az előadás napjának (jan. 5.) délelőtti 10 óráig Breisach Sámuel könyvkereskedésében, azontul pedig az előadás kezdetéig a Kör titkárnál Urbanek Károly dr. főgimn. tanárnál (Wlassics utca 17). Jegyek természetesen majd a pénztárnál is válthatók az előadások előtt, de mivel 150-nél többen egy-egy előadásra be nem bocsáthatók, tanácsos a 10 filléres jegyet előre megváltani. Azokhoz, kiknek bérletjegyük van, a Kör szolgálja fogja idején elvinni a jegyeket tetszésük szerint a 2 órakor, illetőleg 4 órakor kezdődő előadáshoz.

Kinevezés. A magy. kir. pénzügyminiszter Slemmer Károly zalaegerszegi díjtalan számgyakorokot ideiglenes minőségű segédydíjas pénzügyi számgyakornokká, — Czinder Lajos zalaegerszegi lakost pedig díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

Tanügyi kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Grósz Ernő esztergomi állami tanfőképző intézeti tanárt, Takács Gyula sümegi állami reáliskolai rendes tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Ambrus Ferenc alsóleányi és Fodor Margit esztergomi polgáriiskolai segédtanfőket pedig a X. fizetési osztályba rendes tanfővé nevezte ki.

Tanítóválasztás. Kacorklakon folyó hó 21-én volt a tanító választás, mely alkalommal. Nagy Károly boldogfai tanító választott meg.

A szegény gyermekek karácsonyfája. A zalaegerszegi karácsonyfája egyesület ezidő is felgyújtotta a szeretet lángjait a szegény gyermekek karácsonyfáján. Huszonötödik ruházta fel a város szegény gyermekeit és szerzett örömet azoknak, akik fáznak és éheznek. Áldja meg az Isten a jótékony munkáját; tegye gyümölcsözővé a szeretet adományait azok szívében, akiket szent estén boldoggá tesz a jó szívek melege. — Az ovoda egyik termében állították fel a jótékony hölgyek a karácsonyfákat, amelyeknek tövében halomba gyűlt a sütemény és gyümölcs. A másik teremben pedig száznál több gyermekre várta a szétosztásra. A karácsonyfák mellett a választmányi tagok buzgókodtak, hogy minél melegebbé, boldogabbá tegyék a karácsonyestét a szegény kis kopott gyermekek számára, akik az előszobában összebujva várták a boldog pillanatot, amikor feltáruznak az ajtók s rájuk szórja fényét a krisztusi szeretet. Megjelent az ünnepélyen gróf Batthyány Pálné urasszony, a karácsonyfája egyesület védnöknője, gróf Batthyány Pál főispán, özv. pallini Iakey Kálmán, Odessalchi Amália hercegnő és több érdeklődő vendég. — Amikor a szegény gyermekek körülállották a karácsonyfát, Czobor Mátyás vármegyei aljegyző mondott beszédet a szent este jelentőségéről, az irgalmaságról, amely felállítja a szegények karácsonyfáját. Ezután kiosztották az ajándékokat s a gyermekesereg boldogan távozott, hogy szegényes otthonában örüljön a kis Jézus nevében kapott ajándékoknak.

A szegény gyermekek karácsonyfájára adományokat küldtek, illetve ruhákat varrattak:

Fritz József, özv. Skublics Jenőné, Z. Horváth Lajosné, dr. Ruzsicska Kálmán, özv. Hagymássy Gyuláné, Goldfinger Dezsőné, Tsernkó Antalné, Udvardy Ignác, Takács József, br. Solymosy Ödön, Szalay Lászlóné, Thassy Lajosné, Thassy Kristófné, Kántor Pálné, Nagy Sándorné, dr. Háy István, Paukovich Györgyné, Skublics Imréné, Ján Ferenec, özv. Hubinszky Adolfné, dr. Csák Károlyné, Szentistványi Sándorné, Szakál István, Bogyay Elemérné, Kiss Lajosné, Kummer Gyuláné, Puskás Kálmán, Bertalan Pálné, Schmidt Józsefné, özv. dr. Isó Jánosné, Árvay Lajosné, dr. Thassy Gáborné, özv. Csesznák Sándorné, Bottka Jánosné, Dr. Hajik István, Krosz Gyuláné, Hrabovszky Flórisné, Udvardy Vincén, Mihalovits Károlyné, Kele Antalné, Trsztyánszky Ödön, özv. Bottfy Lajosné, özv. Isó Alajosné, Sperlágh Gézné, Rohonczy István, Csesznák Ödön, Bilogh Gyuláné, Marton Lászlóné, Erdős Gézné, Hajmágy Imréné,

Czuketler Lajosné, Bogyay Györgyné, Medgyessy Lajosné, Szirmai Béláné, Keresztury Józsefné, Smillár Endréné, Ruvich Józsefné, Bódy Zoltáné, Láng Lajosné, Tivolt Jánosné, Tucz Jánosné, Marik Pálné, Hann Jánosné, Csiszár Gyuláné, Mesterházy Jenőné, Árvay Lászlóné, Urbanek Károlyné, Vidóczy Pálné, Kakas Ágostonné, Pirtly Gáspárné, Rézler Kornélné, Balassy Miklósné, Susztor Oszkárné, Magyar Lajosné, Somossy Nándorné, Dr. Föglein Miklósné, Májer Ottóné, Trsztyánszky Gézné, Kosztrabszky Ferenec, Király Mátyásné, Pásztor Károlyné, Szücs Zoltáné, Schütz Aurélné, Sági Lajosné, Sándorné, Gróf Batthyány Pálné, Csoknyai Laura, özv. Rózsás Lajosné, Skublics Zigáné, özv. Zaborszky Józsefné, Fangler Mihályné, Nagy Sándorné, özv. Kovács István, Zaborszky Imréné, Goldfinger Dezsőné, özv. Tahy Rozália, özv. Skublics Jenőné. — Özv. Dr. Mangin Károlyné, Gyenge Sándorné 10—10 K, Skublics Zsigáné 9 K, Ferenec József, Bottka Jánosné, Dervarics Lajosné, Dr. Szigethy Elemérné, Thassy Lajosné 4—4 K, Udvardy Ignác 6 K, özv. Skublics Jenőné 5 K, Kászonyi Mihályné, Morandini Tamásné 3—3 K, Varga Vilmosné, Kőcsák, N. N. Söjtör, özv. Rózsás Lajosné, özv. Thassy 2—2 K.

Csapatszemle. Gyurits Belizár ezredes honvéd dandárparancsnok múlt héten városunkban időzött s az itt állomásozó honvéd huszárosztály fölött szemlélt tartott.

Az újvívi üdvözetek megváltása. Zalavármegye központi tisztikara az újvívi üdvözeteket megváltotta. A befolyt összeg a »Zalaegerszegi Karácsonyfája Egyesület«-nek adatott át, a szegény gyermekek felruházására.

Újvívi üdvözet megváltása címén Kovács László 5 K, Kaszás Kálmán 3 koronát voltak szívesek az elagott iparosok alapja javára adományozni. Fogadják ezért az ipartestület hálás köszönetét.

Választók névjegyzéke. Az országgyűlési képviselő választóknak 1908 évre kiigazított névjegyzékét a vármegye központi választmánya részéről véglegesen összeállítván, az illető községeknek használat és betekintés végett kiadattak.

Pásztorjáték. A zalaegerszegi kath. legényegylet a karácsonyi ünnepek alatt sikerült pástorjátékot rendezett. A közönség oly nagy érdeklődést tanúsított a játék iránt, hogy azt karácsony második napján megismételték.

A nagykanizsai Önk. Tűzoltóegylet több mint 25 éve választotta elnökévé Nagykanizsa város érdemes főjegyzőjét, Lengyel Lajost, ki ezen idő óta nagy önzetlenséggel, szeretettel és sok körültekintéssel vezette a felebaráti szeretetnek szentelt intézmény ügyeit. A tűzoltótestület megismosodása, a köz követelményeinek megfelelő berendezkedése Lengyel Lajos elnök nevéhez fűződik és így méltán megillette azon meleg szeretet és tiszteletteljes ünnepeltetés, melyben karácsony másnapján a tűzoltó testület részesítette. Az ünnepély rendkívüli diszközgyűlés keretében a tűzoltó laktanyán folyt le, a tűzoltó testület működő és pártoló tagjainak élénk részvétele mellett.

Adomány. Özv. Mangin Károlyné urnő (Budapest) a »Zalaegerszegi jótékony nőegylet« — részére 10 koronát volt kegyes adományozni, melyért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

Laktanyaügy. Zalaegerszegen folyton kísért a katonai laktanya építésének kérdése. Ezen ügyben a vármegye alispánja jövő január 7-ére a vegyes bizottságot ismét összehívta. Tekintettel arra, hogy a változott viszonyok között az építkezés a munkabérek és építkezési anyag áraknak mód fölött történt emelkedése miatt nagyon megdrágult, a vármegye pedig a hozzájárulási összeget, mint a legutóbb is, leszállította s ezt jövőben is évről-évre változtathatja, nagyon megfontolandó, hogy az új laktanya meg hozza-e a befektetendő tőke kamatait. A városi tanács sürgősen összehívja a bizottságokat s a képviselőtestületet a tárgyakban. És nagyon szükségesnek látnok, hogy a város képviselőtestületének tagjai egy a bizottsági, valamint a plenáris üléseken lehetőleg teljes

számban vegyenek részt, hogy ebben a város vitális érdekét érintő kérdésben, azt minden oldalról megvitatta, határozhassanak.

Népies gazdasági előadások. Az idei tél folyamán vármegyénk területén a következő községekben tartanak népies gazdasági előadásokat: Zalaszentlőrinc, Sármelléken, Karmacsos, Alsópárhokon, Galambokon, Garaboncon, Zalaistvádon, Olláron, Zalaszentbalázson, Perlakon, Lenti-szombathelyen, Györökön, Zsiden és Balatonedericsen. Az előadások díjmentesek; azokon mindenki részt vehet. Az előadások felölelik a gazdálkodás minden ágát s így nagyon tanulságosak. Az előadások idejét és helyét az illető községben kellőképpen közzéteszik.

Dalestély. A zalaegerszegi polgári dalkör Szilveszter napján lép először a nyilvánosság elé. A dalosok már hónapok óta szorgalmasan tanulnak s a dalkör úgy hanganyag, mint előadás tekintetében megállja a helyét. Az »Arany Bárány« szálloda nagy termében az év utolsó napján tartandó estélyt a dalárda énekesszénei mellett tréfás program számok teszik változatosabbá. Műsor után tánc lesz.

Katonák megjutalmazása. Baró Solymosy Ödön honvéd huszár százados 300 korona jutalmat adott az ezrednek azon kikötéssel, hogy 200 korona azon két szolgálatvezető őrmester közt osztassék meg, a kiknek újoncorványa a legjobban ki van képezve, 50-50 korona pedig annak a két altisztnek jusson, a kiknek az osztályán legnagyobb s legkifogástalanabb lesz a tisztaság. — Frohreich Szabó ezredes, ezredparancsnok elnökelete alatt megtartott bíráló bizottság az egyik 100 koronás jutalmat Madary helybeli őrmesternek, 20 koronát Tóth József IV. századbeli, 15 koronát Jánoki Márton V. századbeli, 15 koronát pedig Zsédényi Péter VI. századbeli őrmesterek, a másik 150 koronát a Pápán állomásozó honvéd osztály altiszteinek ítélte oda.

Szabóipari tanfolyam. Január és február hónapban Budapestén a kereskedelemügyi miniszter a modern szabászat elsajátítására szabóipari mestertanfolyamot tartat. A zalaegerszegi szabóiparosok közül e tanfolyamra a kereskedelemügyi miniszter Jádó Károly iparos mestert küldte ki.

Szakelőadás a tűzoltóságnál. A zalaegerszegi önkéntes tűoltó őrtanyán a téli időszakban, a mikor gyakorlatok nem tarthatók, szakelőadásokat rendeznek a tűzoltás körébe vágó teendőkről. Célja ezeknek az előadásoknak, hogy a tűzoltók gyakorlati tudásukat elméleti ismeretekkel bővítsék, hogy a hivatásuknak minél tökéletesebben megfelelhessenek. Az előadásokat két hetenkint vasárnap délután 2 órától kezdődőleg Kardos Sámuel segédtest tartja, a melyen a csapat parancsnoksága és legénysége szorgalmasan részt vesz.

Sikkasztás a sümegi városházán. Határozottan szerencsétlensége van Sümegnek az adójegyzőivel. Csak néhány évvel ezelőtt esukták el Horváth nevű adójegyzőjüket, aki nevezetesebb összeget vágott zsebre, most meg Szücs Lajos nevű adójegyző lépett tilos utra. Ugyanis mintegy 800 koronát kitevő adópénzzel nem tudott elszámolni s mikor kérdőre vonták, beismerte, hogy saját céljaira használta fel a pénzt. A hatóság letartóztatta és átadta a büntető bíróságnak a rossz utra tévedett embert.

Állati betegség. Ságod községben a sertés-orbánc járványosan, Zalaszentivánon pedig szőrványosan fellépett, minek következtében a községek hatósági zár alá vétettek.

Ingyen könyv. Aki életterjedésének feivirágzásában örömet leli, olvassa el a most megjelent »Modern villamos gyógymodról« szóló értekezést. Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők elgyengülését és egyéb bajokat, de az is, hogy miképp lehet a teljes erőt visszaszerezni villamosság útján. Ezen érdekes könyvet külön a nők és külön a férfiak részére lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi zárt borítékban az »Elektro-Vitalizer« orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körut 2. főemelet 50 szám. A villamos gyógyítás, mint ismeretes, a legtökéletesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen készülék egyenletes villamosságot ad, mely megszünteti a fájdalmakat és új életet nyújt a szervezetnek.

Egy polgári iskolai tanítónő egy vagy két szobás lakást keres butorral vagy butor nélkül. Cim a kiadóban.

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen

vérszegénység

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véglegét — a halászt — kérjük egyelőre venni.

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkotórészek a sajátos SCOTT-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulthatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban.

Az új uszatorvény. A koalíciós kormány tetteivel cáfolja meg ellenségeinek azt a vádját, hogy a kis existenciák borsáival mit sem törődik. A válasz egy-egy törvényjavaslat, amely régi kívánságokat elégít ki s amelynek közgazdaságilag nagy és pedig kedvező hatását leginkább a kisemberek érzik. Az igazságügyminiszter a napokban beterjesztette az új uszatorvényt, amely még mindig hagy kívánni valót, a régihez azonban mégis csak nagy haladást mutat, mert az 1883. évi XXV. t.-cikknek sok intézkedését módosítja. Egyik legfőbb előnye a javaslatnak, hogy a tervszerű számitással végbevitt uszora hivatalból üldözendő, míg a régi törvény szerint az uszorások csak magán indítványra kerültek bíróság elé. Kiterjed az uszatorvényjavaslat a vételre, a bérleti és munkabérszerződésre, s egyáltalában mindazon esetekre, amikor hatalmasabb fél meg nem engedett előnyt, tiltott hasznot szerez a gyengébb féltől. A tervezett büntetés maximuma azonban kevés, mert az embertársak életerejét is kiszípolozó uszorás bizony többet érdemel két évi börtönnél s 100 koronásig terjedhető pénzbüntetésnél.

Vizsga a vincellériskolában. A tapolcai vincellériskolában Egey Szilárd minisiteri biztos jelenlétében tartották meg az évről vizsgát, melynek eredménye minden jelen lévőt a legteljesebb mértékben kielégített.

Talált tárgy. A tavasz folyamán a Kummer házban egy viselt fekete téli kabát találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti.

Báli - és Henneberg-selyem 60 kr.-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.
Museline - **Selyem**
Voile -
Marquissette -
Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. an **Henneberg in Zürich.**

Állati hullarészek postai szállítása.

(A földművelési minisiter rendelete.)

A m. kir. kereskedelemügyi minisiter ur a m. kir. belügyminisiter ural és velem egyetértőleg folyó évi július hó 10-én kiadott 55582. számú rendeletével az állati hullarészek, illetve állati kóros szervek postán való szállítását az alábbi feltételek szigorú betartásához kötötte.

I. Állati hullarészeket, illetve állati kóros szerveket csak mint hivatalos, illetve tudományos vizsgálatra szánt tárgyakat lehet a postán szállítani.

Ily küldeményeket csak a főszolgabírák, rendtan. városi polgármesterek, thjf. városi rendőrkapitányok, Fiumében a rendőrfőnök, a magyar horvát tengerparton a révkapitány, illetve ezek helyettesei, ugyszintén a m. kir. állategészségügyi felügyelők, törvényhatósági m. kir. állatorvosok, a m. kir. állategészségügyi hivatalok és belépő állomások, végül a városi állatorvosok, községi állatorvosok, kórallatorvosok, vágóhídi állatorvosok és magánállatorvosok adhatnak fel postára.

Ezek a küldemények, a magánállatorvosok által feladott ilyen postaszállítmányok kivételével, portómentesek.

Végül pedig magánfelek is adhatnak fel ilyen küldeményeket portómentesen a jelzett célra postára, azonban az ilyen küldemény postai szállító

levelére állatorvosnak kell a jelen rendelet V. fejezetének 7. pontjához mérten igazolnia azt, hogy a csomagolás az itt előírt feltételeknek megfelel, a feladó magánfél pedig a jelen rendelet VI. pontjában megállapított felelősséggel tartozik.

II. A küldeményeket kizárólag csak a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola (VII. Rottenbiller-utca 23-25. sz.) azon intézetéhez, amelyben a feladó a vizsgálatot végeztetni óhajtja, illetőleg am. kir. állami bakteriologiai intézethez (VII. Hungaria-ut 244. sz.) továbbá a m. kir. állategészségügyi felügyelőkhoz és végül a törvényhatósági m. kir. állatorvosokhoz lehet címezni.

III. A küldemények sulya vasutmentén fekvő postahivataloknál feladva egyenként 20 kilogrammot, közúti járatok mentén fekvő postahivataloknál feladva pedig egyenként 5 kgmot meg nem haladhat.

IV. A küldeményeket az I. részben megnevezett jogosult feladók akként kötelesek csomagolni, hogy a küldemények a közegészségre és állategészségre ártalmasak ne lehessenek, bűzt vagy kigőzölgést ne fejleszthessenek, a levegőt a postahivatalban vagy a mozgó postakocsiban meg ne rontsák, a közúton való szállításnál illetve átrakodásnál rázkódtatás által stb. nedvet ne ereszthessenek és az egyéb postai küldemények épségét ne veszélyeztethessék.

Ha a küldeményt nem állatorvos, hanem a megnevezett hatóságok vagy magánfelek küldik, a csomagolás ez esetben is kizárólag csak állatorvos jelenlétében történhetik.

V. A csomagolás feltételei a következők:

1. Ragadó tüdőlobban, sertésvészben, (sertés-kolerában) takonykórban vagy gümőkórban elhullott, avagy pedig ezen betegségek miatt, vagy ezen betegségek gyanuja miatt leölt állatok kóros részeit illetve szerveit először darabonként külön be kell göngyölni 1%-os egy per mille szublimát oldatba mártott vászonba, azután pergamentpapírba vagy száraz ruhába.

2. Veszetségekben elhullott vagy a veszetségre gyanusnak talált állatból csak a nyult agyvelőt kell beküldeni és pedig megfelelő nagyságu, jól mosott vastagfalu üvegben 50%-os glicerinnel oldatban felforralt s azután lehűtött vízzel egyenlő arányban kevert glicerinhutben, ennek hiányában felforralt sterilizált tiszta vízben, azután az üveget jól záró üvegdugóval vagy parafadugóval be kell dugaszolni és pergamentpapírral, hólyaggal, peccsétviasszal vagy szurokkal pontosan elzárni.

Ha megfelelő eszközök hiánya miatt a nyult agyvelőt ép állapotban kivenni nem lehet, a veszett vagy veszetségek gyanujában álló állat egész fejét le kell vágni a nyakról s azt az 1. pontban előírt módon kell begöngyölni és felküldeni.

Mint hogy azonban tavasszal és nyáron a szállítás tartama alatt a fej rendszeren annyira rothadásnak indul, hogy az agy kísérleti oltásokra már nem alkalmas, ezen melegebb időszakokra elengedő, ha a csigolya oszloptól külön választott fej üréből a nyult velőnek mogyórónyi, legfőllebb diónyi részlete kivételik, a melyet úgy kell üvegbe helyezni, a mint azt az ugyanezen 2 pont első bekezdése előírja.

Ezen küldemények kizárólag csak a m. kir. állatorvosi főiskola kórbonctani osztályára, vagy vagy pedig a m. kir. állami bakteriologiai intézethez címezve adandók postára.

3. A lépében elhullott vagy ezen betegség miatt, illetőleg ezen betegség gyanuja miatt leölt állatok hullarészeit, szerveit vagy vérét dugóval jól elzárható, vastagfalu üvegbe kell elhelyezni, s hólyaggal vagy pergamentpapírral, peccsétviasszal vagy szurokkal elzárni.

4. Az előző 1. 2. és 3. pontokban meg nem nevezett más állatbetegségekben elhullott vagy ilyen betegség miatt, illetve ilyen betegség gyanuja okából leölt állatok hullarészeit az V. 1. pontban előírt módon kell csomagolni.

5. Az 1. 2. 3. és 4. alatt leírt valamennyi esetben külső burkolatul vastag falú erős faladát kell alkalmazni, melyet jól gyömszólt fűrészpörrel, korpával, tőzgeppörrel, fagyapottal vagy egyéb hasonló anyaggal akként kell kitölteni, hogy a védő réteg a tárgyat minden oldalról legalább is 5 cm. vastagságban környezze.

A faladát csavarokkal vagy szegekkel minden oldalon jól lezárni s a cím oldalra azt egészen elfedő sárga színű papírlapot kell ragasztani, melyre a feladó neve és szék- (lak) helye,

a pontos cím és rendeltetési hely, a tartalom s a mennyiben a küldeményt a portómentesség megilleti, a portómentességi záradék irandó fel.

Vigyázni kell, hogy a papírlap tartósan egész felületével s nem csak a szélein ragasztassék a faládára. Azután a faladát zsineggel jól körül kell kötözni s a zsineget a faláda szélén le kell peccsételni.

6. A jelen rendelet I. részében megállapított portómentesség csak akkor vehető igénybe, ha a posta szállítmány küldésének szüksége nem magánfél érdekében, hanem hivatalból fofog fenn. A portómentes postaszállítmányok feladására jogosultak ezen portómentes küldemények feladásánál az érték nyilvánítást mellőzzék és pénzügyi bélyeg alá nem tartozó hivatalos szállító levelet használhatnak.

Portómentességi záradékul úgy a szállító levélben, mint a címiraton a következő feljegyzést kell alkalmazni: „Hivatalból állategészségügyben portómentes”. Ellenben a magánállatorvosok, valamint a magánfelek által feladott ily csomagok mindenkor portókötelesek s pénzügyi bélyeggel ellátott rendes szállító levéllel adandók postára.

7. A szállító levelet a címirattal azonosan az általános postai szabályok szerint kell kitölteni.

Azonkívül köteles a feladó a szállító levél címodalára a következőket felírni: „Felelősséget vállalok, hogy e küldemény a 43000. 1907. sz. m. kir. földművelésügyi minisiteri rendelet szerint van belsőleg csomagolva” (alírással).

Abban az esetben pedig, ha a szállítmány feladója az I. részben megnevezett közigazgatási hatóságok valamelyike, vagy pedig magánfél, akkor az állatorvos a szállítólevél címodalára a következő igazolási záradékot vezet reá: „Igazolom, hogy ez a küldemény az én jelenlétemben és szabályszerűen lett becsomagolva (alírással).

VI. A küldeménynek a jelen rendelet értelmében csomagolásáért és felszereléséért a feladó felelős s annak elmulasztásából származó bármely kárt megtéríteni tartozik.

VII. Jelen rendelet azonnal hatályba lép és egyidejűleg érvényüket veszít mindazok a rendelkezések, amelyek az állati kóros szervek illetve a hullarészek szállításának szabályozására nézve eddig érvényben voltak.

VIII. Aki a jelen rendeletben az állati kóros szervek és hullarészek postai csomagolása és küldése tekintetében előírt szabályokat meg nem tartja, amennyiben szabálytalan eljárása súlyosabb törvényes következményeket illetőleg feygelmi eljárást nem von maga után, az 1888. évi VII. t. cz. 150 §. szerint minősülő és büntetendő kihágást követ el.

Felhivom címet, hogy jelen rendeletemet a legkiterjedtebb módon tegye közhírré.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Házinyul tenyésztés.

Azt hiszem, tudják kedves olvasóim is, hogy Magyarország vagyoni erejének forrása az őstermelés; ennek eredményétől függ minden más kereset felüldülése vagy hanyatlása. Ezért tehát minden gazdának első feladata a helyes gazdasági berendezkedés, vagyis az a törekvés, hogy ezt a mi áldott s termékeny magyar földünket okos módon de minél alaposabban kihasználja, annak termékeit minél jobban értékesítse, minél több nyersanyag előállításával újabb és újabb munkaalkalmat teremtsen az iparosnak, vagyis minden termelési ágat felkaroljon. Ha ezt megteszik gazdáink, úgy idők multával a külföldi iparcikkek lassan kiszorulnak hazánkából s megszűnik az az áldatlan állapot, hogy a magunk nyersterményeiből, vagy fel gyártmányainkból készült ipari cikkeket külföldről kelljen drágán megvásárolni.

Nagy ennek a jelentősége főként a kisbirtokokon, a hol a termelés költségei lényegesen esökkennek az által, hogy helyes beosztás mellett a kisgazda családtagjaival minden munkát annak idejében maga végezhet.

Gazda társadalmunk vezetői felismerték a kisbirtoknak közgazdasági súlyát, jelentőségét, valamint a veszélyt is, mely abban rejlik, ha a kisbirtokos és a gazdasági munkásokoztály magára hagyatják; belátták, hogy az kellő védelem

és lelkiismeretes vezetése hiányában anyagilag elszegényedik, erkölcsileg elzüllyk és zsákmánya lesz a lelketlen szocialista izgatónak, vagy vándorbotot véve kezébe, itthagya az ősei fészket a hazát cserél.

Ez így nincs jól! Ha a kisgazda követi szokot a tanácsokat, melyeket a kisgazdák igazi atyja, Darányi földművelésügyi miniszter az ő szakközegei által hirdetett, úgy itthon a szép hazában is boldogulna, itthon is nyugodtan, megelégedetten élhetne.

E soroknak az a célja, hogy olvasóinkat egy új, eddig még alig ismert jövődelmi forráshoz vezessük. Ez az új jövődelmi forrás, ez az új tenyésztési ág: a házinyul tenyésztés.

Ez az eddig észre sem vett tenyésztési ág azért nagy jelentőségű, mert csekély befektetést igényel, nem nagy kockázattal jár, kis helyen és kevés költséggel folytatható úgy, hogy nemcsak mindegy kisbirtokos gyakorolhatja gazdasága üzemében, annak megzavarása nélkül, hanem a mezei munkás is, tehát a népesség legszélesebb rétegeiben is elterjedhet.

A házinyul legközelebbi rokona a mezei nyulnak, melytől külsőleg karsult testalkata, gömbölyűbb feje, rövidebb fülei és rövidebb hátsó lábai különböztetik meg. Szaporasága pedig felülmúlja nemcsak ezt, hanem az általunk ismert összes többi emlőst.

A ki járt Belgiumban, az tudja, hogy a nyul husa rendes fogyasztási cikket képez s emellett évenként több ezer korona értékben szállítják Anglia piacaira, a hol fogyasztása oly nagy mérvű, hogy még Ausztriából is érkezik oda néhány millió nyul, fagyaszott állapotban. Franciaországban egy földművesnek vagy kisvárosi iparosnak udvarából sem hiányzik a házinyul; kapható vásárcsarnokokban és a vendéglők ételipján állandóan szerepel.

Mindezek a példák bizonyítják, hogy a házinyul megérdemli, hogy tenyésztésével mi magyar gazdák is megbarátkozzunk. A tenyészanyag kiválasztása s a takarmányozási viszonyok befolyása folytán az ősalaktól úgy nagyságra mint formára és színre elütő válfajok alakultak ki. Ez idő szerint több válfajt ismerünk. Ezek: Belga vitásnyul, Belga-óriás, Bécsi-óriás, Francia-kosorru, Angol kosorru, Japán, Normandi, Ezüst orosz-prémnyul, Angorai selyemszörű, Bécsi-kék.

Természetes, hogy ezek a válfajok nemcsak alakjuk, hanem szaporaságuk és igényeik tekintetében is különböznek egymástól és ezek az eltérések tenyésztésük jövődelmezőségét is befolyásolják. Eltekintve a sporttenyésztéstől, a nyulakat két csoportra oszthatjuk u. m. hus és prémnyulakra. Ez a megkülönböztetés, úgy értendő, hogy az u. n. husnyulak nagyobb súlyuknál fogva több húst adnak, de ezenkívül bőrük és szőrük is felhasználható; viszont a prémnyulak husa ugyancsak jóminőségű, de kevesebb, így gereznájuk nagyobb értéket képvisel mint husuk.

A mezőgazdasági statisztika adatai szerint hazánk juhállománya az utóbbi évtizedben jelentékenyen megerősített a változott gazdasági viszonyok következtében, mint tudjuk a sertésvesz pedig a sertés létszámot apasztotta; a mind jobban szaporodó tejgazdaságokból a borjúk nagy része vágóhidra kerül, a szarvasmarha állomány sem mutat a szükségnek megfelelő emelkedést, tehát a hus termelés csökken; másrészt a népesség nő, értelmiségben gyarapodik s ezzel arányban táplálkozási igényei növekednek, így a hus szükséglet emelkedik. Minthogy a szükségnek megfelelő mennyiségű húst produkálni nem tudjuk, önként következik a husnak tetemes megráculása. Mi ennek a természetes következménye? Az, hogy a szegényebb osztály asztaláról a hus eltűnik. Ez a körülmény pedig maga után vonja a nép rosszabb, egyoldalú táplálkozását, e miatt elvész a nép rugékonysága, ellenálló képessége csökken, fogékonyabb lesz a járványok iránt, amire nem hiányoznak a szomorú példák.

Mindezen bajokon csak olcsó, jóminőségű hustermelés által lehetne segíteni, ennek pedig egy alkalmas módja van: a házinyul tenyésztésnek felkarolása, céltudatos és gyors terjesztése.

Dacára a fokozottabb hustermelés fontosságának, vannak okok, amelyek a figyelmet az ugynevezett husnyulakról a prémnyulak felé terelik s a köztenyésztésben az előnyt ezeknek biztosítják. Ugyanis a prémnyulak tenyésztésénél a termelés több oldalú. Tény továbbá az, hogy a prémeket többen viselik, holott annak termelése a ragadozók számával folyton csökkenik.

Az ide vonatkozó statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy a jelenleg forgalomba hozott csinosilla, kék és ezüstörka és hermelin prémeknek $\frac{3}{4}$ részét annak idején prémnyulak viselték. Bizonyítják a statisztikai adatok még azt is, hogy évenként milliókkal adóznak külföldnek prémekért, amelyeknek nagyobb része természetesen — ugyancsak nyulbőr! Ha a házinyul gereznája ily nagy mértékben alkalmas a vadállatok prémjének helyettesítésére, semmi kétség, hogy hazánk időjárásának szélsőségei között kifejlődött prémnyulaink a külföldiekkel kiállják a versenyt és megfelelő minőségű, könnyű, tömött, jó melegtartó gereznát fognak termelni. Dán Leó jó hírű prémnyulkereskedőnek a múlt évben felhívással fordult a gazdaközönséghez, buzdítva azokat a prémnyul-tenyésztésre, a felhívásban nemcsak kecsesítő kilitást nyújt a gereznák jó értékesítésére, hanem egyenesen felajánlja közreműködését úgy azoknak Angliába való kivitelére, mint ipari kikészítésére. Ha kisgazdánk ezen írtó szöveget meghallgatnák, úgy nemcsak anyagi előmenetelüket mozdítanák elő, hanem a prémnyul-tenyésztéssel hathatósan mozdítanák elő hanyatló szűcsiparunkat.

A prémnyulak csoportjának képviselői az orosz nyul és az ezüst nyul. A tulajdonképeni prémnyul és ezüstnyul, mint egyetlen és összes válfajok között, a melyeknek gereznája a bőr kidolgozása után minden festés, nyírás és egyéb mesterfogás nélkül a maga természetes állapotában felhasználható.

Az ezüstnyul Sziamból származik. Európába az angolok hozták. Külseje igen tetes, természetesen élénk, vidám. Testalkata arányos, teste rövid; a him feje gömbölyded, a nőstényé valamivel nyultabb; fülei felálló és rövid, szemai sötétek, kissé kiálló. Színe többféle; van szürke, világos közép és sötét árnyalatokban, barna, kék és fákó; szőrmájának felülete mindenkor ezüsthényű. Legértékesebbnek tartják a szürkét; ez a leggyakoribb is. Élő súlya 6 hónapos korában 1.5 kgr. — 2.5 kgr. A kifejlett állat súlya 2.5 kgr. — 3.5 kgr.

Mint minden háziállat tenyésztésénél, úgy a házinyul tenyésztésénél is bizonyos szabályokat kell szem előtt tartani, ha azt akarjuk, hogy fáradságunkat siker koronázza.

E szabályokat a következő számban fogom részletesen leírni.

Kertésztanulók képzése és kertészsegédek képzése.

A földművelésügyi miniszter a kertésztanulók képzése és a kertészsegédi képzésre vonatkozólag a következő szabályzatot adta ki:

1. §. Kertészsegédekül a jövőben csak azok az egyének tekinthetők, akik a kertészsegédi képesítő vizsgát jó sikerrel letették és erről bizonyítványt nyertek.

A jelen szabályzat életbeléptetéséig nyert segédi minősítések érvényben maradnak.

2. §. Kertészsegédi képesítő vizsgára csak azok a kertésztanulók bocsáthatók, akik kertészsegédi képzésre berendezett állami intézetekben vagy más olyan kertészetekben, illetőleg kertészeknél nyernek felvételt és kiképzést, amelyek, illetőleg akik a m. kir. földművelésügyi ministertől erre jogosítvánnyal bírnak.

A miniszter ezt a jogosítványt az Országos Magyar Kertészeti Egyesület meghallgatása mellett és javaslatára csakis jelentősebb kertészetek vezetésével megbízott, vagy jelentékenyebb önálló mű-, kereskedelmi és haszonkertészeknek adja meg, ahol egy a kertészeti üzem berendezése és vezetése, valamint a kertész személyes tulajdonságai a kertésztanulók sikeres kiképzésére biztosítékot nyújtanak. A kertésztanulók kiképzésére vonatkozó jogosítványt a földművelésügyi miniszter visszavonhatja, ha a kiképzés feltételeinek bármely vonatkozásában visszaesés vagy megszűnés esete állna elő, avagy felmerülő panasz vagy kifogás ezt indokoltá teszi.

3. §. Az egyes kertészetekbe a szóbanforgó célből felvehető tanulók száma az illető kertészeteknél állandóan alkalmazott segédek számához arányitva akként állapítatik meg, hogy ott, ahol a tulajdonos, illetőleg vezető kertész egyedül, vagy csak egy segéddel működik: csak egy tanuló, ahol a segédek száma 2—5: ott két tanuló, ahol 5-nél több a segéd: legfőbb három tanuló vehető fel.

4. §. Olyan növény- és virágkereskedők, akiknek saját kerti telepük nincsen, hanem csupán vásárolt növények és levágott virágok eladásával, kötészetével foglalkoznak: kertészsegédek nem tekinthetők és így tanulók kiképzése, valamint iparuk gyakorolhatása szempontjából rájuk továbbra is az 1884. évi XVII. t. cikk rendelkezései lesznek érvényesek.

A hivatásos kertészek elárúsító üzleteiben állandóan s csakis az üzleti teendők elsajátítása és végzése céljából alkalmazott tanulók is a most említett törvény rendelkezései alá esnek. Ugyanezen kertészeknek azok a kertésztanulói ellenben, akik a kertészeti telepen a kertészet körében nyerik kiképzésüket és csak ideiglenesen az elárúsítás teendőinek megismerése és elsajátítása okából időközönként osztatnak be az elárúsító üzletbe: az 1884. évi XVII. t. cikk rendelkezései alá nem esnek.

5. §. A felvétel szerződés útján történik, melyet az illetékes rendőrkapitánnyal, illetőleg főszolgabíróval, valamint az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesülettel is láttamoztatni kell.

Kertésztanulóul csakis 12 évet betöltött legfeljebb 16 éves és legalább is a népiskola VI. osztályát elvégzett fiuk vehetők fel.

6. §. A tanulók kiképzési ideje legkevesebb három esztendő. Három hónapnál tovább tartó betegség esetében a tanulói idő a mulasztott idővel toldandó meg.

A tanulói idő rendszerint egy ugyanazon helyen töltendő; helyváltoztatás csak az illetékes közigazgatási hatóság által is indokoltnak talált esetben engedhető meg, ami a szerződésre, rávezetendő ennek megtörténte az Orsz. M. Kertészeti Egyesületnek s előzőleg még az új helyen az illetékes közigazgatási hatóságnál szintén bejelentendő és a szerződést ezekkel is láttamoztatni kell.

7. §. A kertésztanulók tanulói éveik alatt kötelesek az illető községben esetleg létező ismétli iskolát is látogatni és az erről szóló bizonyítványt a vizsgabizottságnak a szerződéssel együtt bemutatni, melyen a tanulói idő szabályszerű eltöltése igazolandó.

Azokban a községekben, illetőleg városokban, ahol iparostanoneiskola is van, a kertésztanulók mára rajztanulás okából is kötelesek ezeknek az iskoláknak a látogatására. Minden kertésztanuló köteles a m. kir. földművelésügyi miniszter által e célból kiadott és a kertészet összes ágának alapvonalait magába foglaló, valamint a számtan és helyesírásban való gyakorlati továbbképzésre alkalmas »Kis kertész« című utmutatóból a képesítő vizsgára elkészülni.

8. §. A szabályszerű tanuló évek letelte után a kiképzést vezető kertész a tanuló részére bizonyítványt állít ki, melyben a kertészet azon ágai felsorolandók, melyekben a tanuló kiképzést nyert, továbbá, hogy az eltöltött idő alatt megbízhatóság, szorgalom, rendszeret, engedelmesség tekintetében az illető milyenek ismert, hivatottságot vett észre nála és pedig a kertészet milyen ágában vagy vonatkozásaiban.

9. §. A kertészsegédi képesítő vizsga három tagú szakbizottság előtt teendő le, melyet a földművelésügyi miniszter alakít meg. Elnöke egy állami szakközeg; tagjait az Országos Magyar Kertészeti Egyesület nozza javaslatba, úgy saját tagjai, mint a vizsga székhelyéhez közelebb működő vidéki egyesület tagjai közül.

A vizsgára bocsátott tanuló vizsgadíjat nem fizet; a vizsgabizottsági tagok tiszteletdíjának kiutalványozása iránt a földművelésügyi miniszter intézkedik.

A vizsgálaton a tanuló kertészfőnöke, ki az illető képezését vezette, részt vehet; kérdésére az elnök neki engedélyt adhat; a minősítésre befolyása nincs.

Azok a tanulók, akik a vizsgát jeles, jó, vagy megfelelő eredménnyel leteszik, »kertészsegédi képesítő bizonyítványt« kapnak, melyet a bizottság tagjai aláírnak.

Az a tanuló, akit a bizottság nem képesít: egy évi gyakorlatra és képezésre vethető vizsra, ami vele a vizsga végén közlendő. A vizsgálat csak egyszer ismételtető meg.

Az ismétli vizsga sikertelensége esetén az illető a kertészsegédi címet nem használhatja.

10. §. A vizsga eredményéről a földművelésügyi miniszterhez jelentés teendő, mely jelentés hivatva van arra, hogy úgy a kertésztanulók szakképzettsége, mint a kertészet ez irányú működése felől is hí tájékozást nyújtson.

A jelentés közérdekű részeit a miniszter a kertészeti hivatalos lapokban közzététeti.

11. §. Képesítő vizsgálat évenként kétszer és pedig tavasszal és ősszel olyan nagyobb központokban fog megtartatni, ahol az érdekeltek könnyen és nagyobb költség nélkül jelenhetnek meg.

A vizsgálatok helyét és idejét a földművelésügyi miniszter hivatalos lapjai és a hazai kertészeti szaklapok fogják időnkint köztudomásra hozni.

12. §. A képesítésre jogosított kertésztanuló a vizsgálatot megelőző hat héttel a vizsgára való becsatolást a m. kir. földművelésügyi miniszternél írásbelileg kéri; csatolja ehhez a kiképzése iránt a kertésszel kötött szerződést, továbbá a képező kertész által részére kiállított szolgálati bizonyítványt, írásbeli dolgozatait ugyancsak rajzainak gyűjteményét is az esetben, ha a rajz tanulására és gyakorlására alkalma volt. Beadványát az Országos Magyar Kertészeti Egyesületnél nyújtja be, amely az összes kérelmeket a vizsga idejét megelőzőleg 3 héttel együttesen fölterjeszti a vizsgák megtartása és a bizottsági tagok kiküldése irántjavalólag tesz. A vizsgára jelentkezők a behívót 8 nappal a vizsgát megelőzőleg az említett egyesület utján kapják.

13. §. Az a jelentkező, aki betegség, vagy más elodáztatlan fontos ok miatt a vizsgán részt nem vehetett: indokolt kérvényben új vizsgára való becsatolást iránt jelentkezik.

14. §. Aki gyakorlati tanulói idejének kitöltése után a kertészegédi képesítő vizsgálatra legkésőbb két éven belül nem jelentkezik: az ez iránt való jogosultságát elveszti.

15. §. Atmeneti intézkedés. Azok a kertésztanulók, tanoncok és inasok, akik a kertészegédi elsajátítása és kertészegédi minősítés megszerzése okából e szabályzat életbe lépése előtt már egyes kertészekhez, vagy kertészetekhez vétették föl magukat, illetőleg ott működésben vannak: a kertészegédi vizsga elé becsatolnak akkor is, ha a kertész, aki őket felfogadta, kertésztanuló tartására és képezésére jogosítványt nem kérte, vagy nem is nyerne.

Vizsgára becsatolásuk egyik feltétele az, hogy a tanulási időre nézve a jelen szabályzat 6. §-ában megszabott követelménynek megfeleljenek, vagyis amennyiben 3 évnél rövidebb időre szerződtek volna, a 3 évből hiányzó időt még pótolni tartoznak; a másik feltétel az, hogy az illetőket kertészfőnökeik a jelen szabályzat életbelépésétől számított 60 napon belül az Országos Magyar Kertészeti Egyesülethez nyilvántartás végett a főlvételi szerződés, valamint a tanuló iskolai bizonyítványainak csatolása mellett bejelentik.

A vizsgára való becsatolást az illető kertésztanulónak (tanoncok, inasok) írásbelileg a 12. §-ban körülírt módon kell kérniük.

Vizsgájuk a jelen szabályzat 7. §-ában említett kertészeti utmutató „Kis kertész” alapján történik, azoknál azonban, akik ezt a kézikönyvet vizsgára becsatolásukat megelőzőleg 6 hónap előtt be nem szerezték: a vizgabizottság az írás, olvasás, számolásban való tényleges jártasságot, továbbá a kertészeti szakmában való készültéget a „Kis kertész”-től függetlenül bírálja el.

A szabályzat egyes rendelkezései rájuk nézve is mindenben érvényesek.

16. §. Zárhatózat. A földművelésügyi miniszter a kertésztanulók tartására és képesítésére jogosultsággal bíró kertészekről és az ezeknél levő kertésztanulókról, valamint a képesített kertészegédekéről nyilvántartást vezetett mellyel egyelőre az Országos Magyar Kertészeti Egyesületet bizza meg, amely e tekintetben közvetlen felügyelete alatt áll a kertész-szolgálatok, valamint a képesítés ügyét ennek közreműködésével intézi. A tanuló tartására jogosítványt bíró kertészeket a tanulók nevelése és képezése tekintetében a helyszínen ellenőrizteti.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület netáni megszűnése, avagy akadályoztatása esetén a hasonló esetre a kertészársadalom érdekkörében működő egyesületet fogja ezzel megbízni.

A földművelésügyi miniszter a képzés megkönnyítése és kertészeti műveltség fejlesztése és terjesztése okából a „Kis kertész” című utmutatót minden kertésztanuló részére ingyen adományozza, a jelesen képesített kertészegédek részére a kertészegédi tanulmányra való főlvételt biztosítja, s az itt is jeles eredménnyel végzők részére évi költségvetési viszonyai szerint külföldi tanulmányutit segélyt engedélyez, mely iránt a vizgabizottság előterjesztése alapján határoz.

Korszakalkotó találmány a talajművelés terén.

Az 1907 év folyamán egy motoros szerkezetű egyetemes talajművelő gép, — hogy ezzel a kifejezéssel éljek — jött a napvilágra.

A gép Kőszegi Károly bajai gépész találmánya. A lapok a találmányról eddig, miután az a gyakorlatban csak kis mértékű alkalmazást nyert, ugyszólván alig emlékeztek meg.

Tekintettel ama sokat ígérő leírásra, melyet Milodonovics Ferenc és Kilbinger Ferenc bácsamegyei földbirtokosok a gépről kiadtak, érdeklődéssel kezdtem figyelni a gép további sorsát. Többek között magához a feltalálóhoz fordultam bővebb információ megadása végett és azon kéressel, mutassa be a gyakorlatban itt Zalamegyében is a gépet.

Kőszegi Károly ur, mondhatom nem kis meglepetésemre azon választ adta, hogy most kívánságomnak eleget nem tehet, azonban hajlandó a tavaszra, mikor nagyobb számú gép fog rendelkezésére állani, egy egyetemes talajművelő gépet több heti használatra ideadni, hogy a a zalamegyei gazdák is meggyőződhesse a gép használhatóságáról és jóságáról.

Kőszegi levelének vétele óta ismét huzamosabb idő telt el e ezen idő alatt a talajművelő gép a Bácskában már kipróbálva is lett.

A talajművelő gép munkaképességéről szerkesztett kimutatás részletes leírásával nem akarom a gazdaközönség türelmét most igénybe venni (a gazdasági egyesület irodájában bármikor betekinthező), csupán a f. évi november hó 29-én Scharpf Elek földbirtokos, Schmidt Ferenc gépgyáros, Kilbinger Ferenc tisztartó és Horváth János gépészmérnök által szerkesztett ismertetést vagyok bátor az alábbiakban közölni.

Sok szó esett már országszerte, sőt külföldön is a Kőszegi motoros, kapaszerkezetű szántógépről, mely csak az idén látott először hazánkban napvilágot.

Évszázadok óta, de különösen a XIX-ik század vége felé az iparfejlesztés korában az igények és terméstartalok fokozása miatt egyedüli óhajtatásuk volt a gazdáknak, hogy egy oly eszköz adatnék a gazdák kezébe, mely célszerűen, tökéletesen, az emberi és állati erő megtakarításával olcsón végezné a munkáját.

Nagy jelentőségű ez a mai szociális világban, amikor nemesak a kétségbeesítő munkásviszonyok, az elviselhetetlen nagy terhek, az általános drágaság, a kivándorlás stb., hanem még a mezőgazdasági cselédtartási mizéria is ólom sullyal nehezdednek a gazdák vállaira, mely terhek okvetlen arra ösztökélik a gazdákat, hogy kellő takarékoság szemmel tartásával átlagtermésüket a talaj jobb és olcsóbb megmunkálásával emeljék.

Vannak ugyan gézekéink, melyek az altalaj fokozatos felhozása által segítségére sietnek a gazdáknak ezen céljuk elérésében, de ezek mellett, hogy beszerzési áruk magas, üzemben tartásuk és kezelési költségük drága, — kopásuk, leginkább a sodronyköteleknél — nagy, mégsem végeznek tökéletes munkát, mert felszántják ugyan a kívánt mélységre a talajt, de kimagasló hibájuk, hogy nem porhanyítanak, a trágyát nem forgatják tökéletesen alá, ami a gabonafélék termelésénél a legfőbb kellék; sőt eltekintve ettől — minél mélyebben szántja fel a talajt, annál hantossabban hagyja, mely utóbbi körülménynek csak őszi szántásnál van némi elfogadható magyarázata.

A hantosságok további megmunkálására azután kell fogatoserőt igénybe venni a gazdáknak a talaj többszöri fogasolása és hengerezésére, mely munkálatok igen tetemes költséggel járnak.

Ezen körülményekkel szemben a Kőszegi-féle kapaszerkezetű szántógép a kapák gyors forgása (percenként 125 fordulót) által a talajt apróra vágja, kellőleg megforgatja és porhanyítja, a trágyát, — különösen a szerves trágyát — a kapákkal elaprózza s oly tökéletesen alászántja, hogy a trágya fölül nem marad, — ezután nyomban fogasol, műtrágyát szór, hengerez, tehát valószággal kertimunkát végez, sőt kívánatra — egy vetőgép felkapcsolásával — vet.

Mindezen — egyidejű kombinált — munkálatok oly nagy jelentőségűek, hogy eltekintve a célszerű és olcsó műveléstől — már előre biztosítják a gabonafélék nagyobb termésátlagát a gazdáknak.

Nem állítom, hogy a Kőszegi szántógépének alkalmazásával az állatierő teljesen mellőzhető,

mert szántás, fogasolás és hengerezésén kívül igen sok dolog, főleg szalmás és szemesgabona, takarmány, trágya és fahordás, egyszóval fuvarozás stb. fordul elő a gazdaságokban, — de azt határozottan mondhatom, hogy ezen szántógép életbeléptetésével a fogatoserő 50 %-al redukálható, ami oly nagy jelentőségű, hogy anyagi szempontból megérdemli, hogy a gazdák ezzel — a mai szociális életünkben — számoljanak.

A Kőszegi-féle szántógép alkalmazása korszakalkotó az egész eddigi gazdasági rendszerünkre, mert amellett, hogy az évek sora óta megismétlődő nagy szárazság miatt a szántás kétes lehetősége ki van zárva — a fogatoserő 50 %-ának megtakarításával állattenyésztésünket olányösen változtatja át, hogy módjukban lesz a gazdáknak a nélkülözhető igavonó állatok helyett növények állataik számát gyarapítani, — minőségüket jobb tartással fokozni, — tej és husképző arányát emelni.

Mindezek oly közelről érdeklik a gazdák anyagi helyzetét, hogy szinte lehetetlennek tartom, hogy azokkal a gazdák komolyan ne számolnának.

Ezen nagy előnyökön kívül a talaj jobb, célszerűbb, olcsóbb és kellő időben való megművelése által a gabonafélék termésátlaga egyharmaddal fokozható.

Ezen előzmények után tegyük összehasonlító kísérletet a fogatoserő, a gézeké és a Kőszegi-féle kapaszerkezetű szántógép működése között, — tekintetbe véve a beszerzési, fenntartási és üzemköltségeket, valamint a munka minőséget.

Vegyünk alapul egy 1000 hold szántófölddel rendelkező, közép kötöttségű gazdaságot, — számítsunk egy kissé, győződjünk meg, hogy mennyibe kerül 1 hold föld évi megművelése.

I. Fogatos erővel. 1000 hold szántóföld évi megművelésére, ha az intenzív gazdálkodást csak megközelíteni is akarjuk, szükséges 16 négyes ökröfogat = 64 db ökör.

Az apróbb gazdasági munkákra pedig 2-3 lófogat, amit ezuttal számításba se veszünk, mert a lófogatok szántásra alig, hanem csak fuvarozásra számíthatók.

A 64 darab jármos ökör beszerzését, évi tartását és egyéb költségeit a következőkben számíthatjuk fel, megjegyezvén, hogy évi tartásra száraz takarmányt számíthatunk.

64 db jármos ökör beszerzése a 400 K = 25600 K, mely 6 évre számíttatik, 1 évre esik 4266 K. 64 ökörnek a 12 K széna = 768, 365 napra 2803³⁰ a 5 K = 14016 K. 64 ö. 1/2 évre a 3 K polyva = 192, 160 napra 307²⁰ a 3 K = 921 K 60 f. 64 ö. 1/2 évre 30 K répa = 19-20, 160 napra 3072 a 1 K = 3072 K. 64 ö. 1/2 évre a 3 K dara = 1.92, 160 napra 307²⁰ a 12 K = 3686 K 40 f. 64 ö. 1 évre a 6 K szalma = 384, 365 napra 1401⁶⁰ a 1-20 K = 1681 K 92 f. Ső és világításra 400 K. Istálló 10000 K épülettőke 8% 800 K. 16 béres fizetése félévre, amikor kizárólag szántással foglalkozik: évi fizetés 720 K, félévre 360 K = 5760 K. 16 béres lakás évi bérletének felérsze 14000 épülettőke 8% = 560 K. 20 eke beszerzés a 90 K = 1800, 10 évre felosztva és 5% kamat 270 K. Ekek javítása, anyag és kovácsmunka 360 K. Összesen: 35893 K 92 f.

Ezen összegből levonandó: 1. Az előállított 19070 mm. trágya értéke a 30 f = 7221 K. 2. 20% musztraökör = 13 darab a 200 K 2600 K 9821 K. Marad szántási költség 25972 K 92 f, mely összeget 1000 holdnak 3-szori megszántására felosztva esik 1 holdra szántási költség 8 K 65 f. Mihez a fogasolási és hengerezési költség holdankint 80 f. Tehát 1 hold föld szántása, fogasolása és hengerezése kerül 9 K 45 f a talaj mélyítése nélkül. Megjegyzem, hogy fogatoserővel a munka minősége meg sem közelíti a gép munkáját.

II. Megművelése a talajnak gézekével. 1 db a 12 lóerejű utimozdony (compound) beszerzése 42100 K. 800 méter acél sodronykötél 2500 K. 1 db eke 7 vassal (antibalance) 3840 K. 1 db eke 4 vassal mélyszántásra 4212 K. 1 darab cultivator 7 vassal 3054 K. 1 db. Grubber borona 3030 K. 4 db kötéltartó 240 K. 1 db vizkocsi szivattyúval 1260 K. 1 db szerszámkocsi, egyszersmind hálókocsi 2400 K. Csomagolás, szállítás 892 K. Összesen: 63528 K.

Ezen összegből 5% kamat, 2% fenntartás, 7% törlesztés = 14%, összesen: 8893 K 92 f.

150 munkanapra felosztva kitesz: 1 napra 59 K 30 f. Ehhez jön a napi üzemköltség és pedig: 1 gépész 5 K, 2 fűtő a 3 K = 6 K, 1 ekevezető 3 K, 1 napszámos 2 K 40 f, 1 viz-

hordó fogat 8 K, 1 szénhordó és víz hordó 8 K, 14 mm. szén a 2:30 K = 39 K 20 f, Fa, olaj, kender tömítésre 3 K = 7 4 K 60 f. Összesen: 133 K 90 f.

Munka naponként 10 óra alatt: mély szántásnál 8¹/₂ katasztrális hold 25—40 cm. 15-71 K, sekély szántásnál 12 katasztrális hold 10—25 cm. 11-16 K, grubberozás 17 katasztrális hold 8 K, boronálás 25 katasztrális hold 5-36 K.

Előfordul még több utómunka, melyek számokban alig fejezhetők ki.

III. Készégi-féle kaparendszerű szántógéppel. Beszerzési ára a legnagyobb típusnak (3 méter széles) 28000 K. Csomagolás és szállítás 280 K. Összesen 28280 K.

Ezen összeg után 5%-os kamat, 2% fentartás, 7% törlesztés = 14%, összesen 3959 K 20 f.

150 munkanapra felosztva kitesz: 1 napra 26 K 39 f. Ehhez számítandó a napi üzemeltetés: 1 motorvezető 5 K, 1 ember 4 K, 10 óra alatt benzin 150 kiló a 24 f = 36 K, olaj és kenőcs 2 K 50 f, 47 K 50 f. Összes napi kiadás: 73 K 89 f. A gép végez naponta 10 óra alatt: 8 katasztrális holdat a 1600 négyzetöglől 50 cm. mélységig 9 K 24 f, 10 kat. holdat a 1600 négyzetöglől 40 cm. mélységig 7 K 24 f, 12 kat. holdat a 1600 négyzetöglől 32 cm. mélységig 6 K 16 f. 15 kat. holdat a 1600 négyzetöglől 24 cm. mélységig 4 K 92 f, 18 kat. holdat a 1600 négyzetöglől 16 cm. mélységig 4 K 10 f.

Megjegyzendő, hogy ezen árban teljesen jó munka értendő, — az utómunka ki van zárva mert a föld teljesen megművelve, forgatva, trágya elszórva, aláakarva, fogasolva, hengerezve és kívánatra bevetve van.

A gép súlya 40 métermázs, tehát könnyen mozog, minden alkatrésze a legjobb acélból készült s így javítás csak a legkritikább esetben fordulhat elő, bármily összetételű talajban egyformán jól dolgozik, szárazságban épuja, mint nedves időben (csak tulságos nedves ne legyen a talaj, — mert akkor a szántás semmiféle értékkel sem ajánlatos.) — A gazt és trágyát a földeteken felaprózza és aláforgatja s a földet összekeveri, tehát valóságosan kerti munkát végez. Mélyítésnél az altalaj lazítására grubberok szerelhetők fel, mely esetben magházak keletkeznek.

Ezen új talajmegművelő gép úgy van szerkesztve, hogy oldalt egy kiálló tengelyre egy szíjkorong alkalmazható, szükség esetén eséplés idején a cséplőszekrény hajtására használható, — tehát a drága locomobil teljesen mellőzhető, — téli időben pedig takarmány előkészítésre és darálásra és fuvarozásra is használható.

Végeredményünk szerint kerül tehát: Egy katasztrális hold föld felszántása közép mélységre fogatos erővel 9 K 45 f-be.

Egy katasztrális hold föld felszántása közép mélységre gözkekével 11 K 16 f-be.

Egy katasztrális hold föld felszántása közép mélységre Készégi kaparendszerű szántógéppel 4 K 92 f-be, mely utóbbinál minden mellék-munka, mint a fogasolás, hengerezés, trágya alászántás befoglaltatik.

Ezen géppel tehát oly használható, egyetemes szántógép adatok a gazdák kezébe, mely korunkban a legmesszebb menő igényeket is várakozáson felül — teljesen kielégíti; tehát méltán megérdemli, hogy azt a gazdák saját előnyükre felhasználva — mint hazai találmányt — a legmelegebb pártfogásban részesítsék.

Fentiekből láthatjuk, hogy ezen találmány, ha az itt ismertetteknek megfelel, gazdálkodásunk rendszerében korszakalkotónak nevezhető.

Mindenestre figyelemmel fogjuk kísérni a gép további sorsát s a szükség szerint újabb ismeretést is fogunk róla közölni, addig is, amíg annak használhatóságáról személyesen nem lesz alkalomunk meggyőződni.

—k—

Lenvétőmag - beszerzés.

A rostja végett való lentermeléshez megfelelő vetőmag beszerzését a termelőknek megkönnyítendő, a m. kir. földművelésügyi miniszter az 1908 évi vetéshez eredeti orosz (pernai korona) lenvétőmagról gondoskodott, amelyig a készlet tart, az alábbi árakon és feltételek mellett kapható a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, V. Alkotmány-utca 31. szám).

A lenvétőmag kedvezményes ára Budapest nyugoti pályaudvarról hordónként (kb. 85 kg. tiszta sullyal) a következő:

1—2 (egy-kettő) hordó megrendelésénél hordónként 25 (huszonöt) korona.

3—10 (három-tíz) hordó megrendelésénél hordónként 30 (harmint) korona.

10—20 (tíz-husz) hordó megrendelésénél hordónként 40 (negyven) korona.

Nagyobb rendelések figyelembe nem vétetnek. A szállítási költség a fentjelzett állomásról bármely mennyiség rendelésénél a megrendelőt terheli. A szállítási költségek csökkentése végett célszerű, ha a termelők az ugyanazon helyre (vasuti állomásra) irányítandó mennyiséget együttesen rendelik meg.

A mennyiben hatóságok, gazdasági egyesületek, gazdakörök vagy szövetkezetek több termelő részére együttesen tesznek megrendelést, az árak megállapítása a szétosztásra kerülő tételek nagysága szerint történik, miért is a megrendelésben egyenként (nevek szerint) részletezni s a hatóság vagy egyesület által igazolni kell, hogy kinek minő mennyiség fog kiadni; a megrendelő egyúttal felelős a szétosztásnak a bejelentéshez képest való fogantatásáért.

A lenvétőmagra való megrendelések folyó évi december hó 31-ig közvetlenül a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez intézendők. A megrendelési határidő leteltével a szövetkezet értesíti a feleket a rendelkezésükre bocsátható mennyiségről s ezt a vételárnak, vagy a vételár utóvételezésére való felhatalmazásnak 1908 évi január hó 31-ig a szövetkezethez való beérkezése után elküldi.

Ha a vételár vagy az utóvételezésre való felhatalmazás 1908 évi január 31-ig be nem érkezik, a megrendelés hatályát veszti.

Az együttes megrendelések szintén csak a vételár előzetes beküldése, vagy utóvételezés mellett fogantatnak.

Megrendelések csak teljes hordókra vétetnek figyelembe.

Figyelemztetnek a termelők, hogy kórótermeléshez eredeti lenvétőmagnak első és második utóvételezése is megfelelő; ennél fogva eredeti vetőmagnak beszerzése csupán felújításhoz való arányban és mennyiségben szükséges.

Miniszteri rendeletek.

Azon célból, hogy a kivándorolni szándékozóknak és a visszavándorlóknak hazai munkaadóknál munkaalalom szereztessék, Fiumében a munkásközvetítési teendők ellátására kirendeltséget szerveztem.

A kirendeltség úgy az ottani, mint az ország minden közigazgatási hatóságaival, minden törvényhatósági s községi munkásközvetítővel, a gazdasági egyletekkel, kereskedelmi és iparkamarákkal, — nemkülönben a budapesti, temesvári és pozsonyi ipari és kereskedelmi munkásközvetítő intézetekkel, — a munkaadókkal és munkásokkal közvetlenül érintkezik.

A kirendeltség, amelynek címe: „A m. kir. földművelésügyi miniszterium munkásközvetítési kirendeltsége Fiume”, mint a vezetésem alatt álló földművelésügyi miniszteriumban lévő munkásközvetítési központ különítménye, közvetlenül hatóságom alatt áll.

Amidőn erről Cimet értesítem, felkérem, hogy tagjait megfelelően értesíteni sziveskedjék azzal, hogy munkásszükségletüket nemcsak közvetlenül a kirendeltségnél, hanem a földművelésügyi miniszterium munkásszolgálatánál, szóval levélben vagy táviratban is bejelenthetik.

* * *

Az eddigi tapasztalatok szerint a tuberkulin a gümőkór felismerésére kiválóan alkalmas szer és annak segítségével a gümőkórral fertőzött szarvasmarha állományok a betegségtől megtisztíthatók.

Hogy a gümőkór elleni védekezésnél a tuberkulinak minél kiterjedtebb alkalmazását megkönnyítsem, az állatorvosi főiskola m. kir. bakteriológiai intézete által termelt süritett tuberkulin grammjának árát, az eddigi egy korona ár helyett 40 fillérben, a higitott (használatra kész) tuberkulin adagjának árát pedig az eddigi 40 fillér helyett 30 fillérben állapítottam meg.

Felkérem a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletemet minél kiterjedtebben közhírrá tenni sziveskedjék azzal, hogy a tuberkulin továbbra is a m. kir. állami bakteriológiai intézetből (VII. Hungária-körút 244.) szerezhető be.

* * *

A benzin motorral dolgozó kisiparosok és kisgazdák részére szükséges adómentes benzin piaci és mérsékelt eladási árának szabályozása tárgyában az 1905 évi december hó 3-án ad 67749 sz. a. kelt itteni leirat kapesán értesítem az egyesületet, hogy a fentemlített adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára folyó év december hó 1-étől az 1908 év május hó 5-éig terjedő időszakra, illetőleg további intézkedésig métermázsanként 20 (husz) koronában állapított meg.

Felhívom az egyesületet, sziveskedjék saját hatáskörében gondoskodni arról, hogy a fenti intézkedésről az érdekelt gazdaközönség mielőbb értesítést nyerjen.

Értesítés. A magyar királyi állami vasutak igazgatósága utasított, hogy a hazai belforgalomban gazdák részére az erre felhatalmazott gazdasági egyesületek által kiállított igazolványok alapján szállítandó korpá, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara és malomkonkoly után a magyar királyi államvasutak összes vonalain folyó évi november hó 20-diktól visszavonásig, de legkésőbb 1908 évi április hó végéig terjedő érvényességgel ideiglenes jellegű kedvezménykép a helyi díjszabás szerinti első külön díjszabásnak 15 százalékkal rövidített díjtételei alkalmazásának.

Mezei munkások. Községünkben mintegy 2000 olyan mezei munkás van, aki hajlandó az 1908. évi aratás, eséplés stb. mezei munka teljesítésére távolabbi vidékre is beszegődni. Különösen igen sok hónap-szamos mezei munkás van köztük. Tisztelettel kérjük a gazdaközönséget, sziveskedjék munkásszükségletét a feltételek közlésével, velünk közölni. »Községi Munkás-Otthon« intézősége nevében: Christian György intéző.

Nyilt tér. *)

Boldog újévet kíván

mélyen tisztelt vendégeinek és jóbarátainak

Selovits Boldizsár
vendéglős.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

Elvem: csakis jó árut tartani!

Ha fáj a lába,

akkor csakis amerikai cipőt hordjon, amelyet legnagyobb választékban és a legelfogadhatóbb árban lehet beszerezni

özv. Brossler Mórné

cipőüzletében Zalaegerszegen, Főutca, Horváth Miklós-féle házban, ahol nagy raktár van amerikai és magyar gyártmányu férfi, női és gyermek cipőkben és egyéb divatcikkben.

Szolid árak!

Eladó ház

üzlettel Kiskanizsán,
az országut legforgalmasabb helyén.
fűszer-, gabona-, erős liszt-
üzlet, nagy pálinkamérés,
ujjonnan épült házzal együtt
kedvező feltételek mellett más vállalkozás
miatt eladó.

Bővebbet: Altstädter Ignác

pénzközlés-közvetítő irodájában Nagy-
kanizsán, Fő-ut 3., esetleg a tulajdonosnál,

Lengyel Pál urnál Kiskanizsán.

Hirdetmény.

Eladásra kerül nagy mennyiség-
ben elsőosztályu **sima** és **gyökeres**
ripária portalis, **vitis solonis** és
rupestris monticola **alany**
vessző. Továbbá ily alanyokon
készült első osztályu **gyökeres fás**
oltvány a legkitünőbb csemege és
borfajokban; ugyszintén **sima** és
gyökeres hazai szőlő vessző.

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badaacsony szentgyörgyhegyi szőlőoltvány telep.
Tapolca, Zalamegye.

THE-KING

of Jamaica

RUM

Legfinomabb minőség!

Eredeti töltés!

Legnemesebb faj!

Kiadós, tiszta és zamatos.

Kizárólagos raktár Zalaegerszegen:

Gyarmati Vilmos ur
csemegekereskedésében.

Gépész-kovács

felfogadtatik

Eitner Sándor

salomvári gazdaságában.

Nyavalyatörés.

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve. Kapható a szabad, hatyru gyógyszer-tár által Majna Frankfurt.

Jó étvágya lesz,

ha Kaiser

fodormenta cukorkáit

használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál, étvágytalanságnál, gyomor-fájásnál stb. Údító és élénkítő szer.

Egy csomag 20 és 40 f **Schmidt Győző** cukrászatában és **Kaszter Sándor** gyógyszer-tárában Zalaegerszegen.

Eladó ház.

A Körmendi-utca 50. sz. **ház**, nagy udvarral, kerttel és külső telekkel, szabad kézből eladó.

Bővebbet a háztulajdonos.

926/v. 1907. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járáshírség 970. számú végzése által **Rosenthal Lipót** végrehajtható javára **Ebedli József és neje** ellen 106 K tőke, ennek 5%-os kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 674 K-ra becsült varrógép, butorok, lovak, kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközzésére **1907 évi december 31. napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1907. évi december hó 13.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Legjobb és legolcsóbb**a Dürkopp varrógép,**

melyből nagy választékban és olcsó árért

Vidor Lipót üzletében

Zalaegerszegen, Dr Keresztury-féle házban kapható.

Azonkívül a karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmával leszállított áron csekély havi részletfizetésre, kitűnő **Edison fonográfok, gramfonok, fényképező gépek** és mindennemű felszerelések

Legjobb szőlőoltványok igen olcsón eladók.

Fajtisztá Riparia Portalison készült fehér borfajok: Olasz Rizling, Slankamenka, Furmint, Kövidinka, Leányka, Sárféher, Mézes fehér, Ezerjő, Muscat Ottonel, Mirkovácsi, Juhfark, Bakator; vörös borfajok: Nagyburgundi, Oportó, Nemes kadarka; csemegefajok: fehér Chasselas, piros Chasselas, Passatutti, Mézes fehér, Oportó, Muskotályok, Ezeréves, Kossuth Lajos stb. bő és igen bőtermő fajokban kaphatók:

I. oszt. gyökeres fásoltvány	----- ezre	90	frt
II. " " " " " " " " " "		45	"
I. " " " " " " " " " "		70	"
I. " sima " " " " " " " "		30	"

Igen erős gyökerzettel 2 éves gyökeres zöldoltványok kiválóan régi szőlők hiányának pótlására 10 darab 1 frt 10 kr., 100 drb10 frt 1000 drb 95 frt.

I. oszt. sima Riparia Portalis	-----	10	frt
II. " " " " " " " " " "		4	"
I. " gyökeres " " " " " " " "		20	"
II. " " " " " " " " " "		12	"
2 éves " " " " " " " " " "		20	"

Elfogadok megrendelést azonnali, vagy tavaszi szállításra, előlegül az ár 1/2 részét kérem, a többi utánveszem.

A megeredésért felelősséget vállalok.

Csepány Mihály

Gyöngyös, Kálvária part alatt.

Uj fűszer- és csemege-üzlet

az „Elefánt”-hoz

ZALAEGRSZEGEN.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy helyben, **Deutsch Ferenc ur házában**, Schütz áruházal szemben, egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer-, csemege- és liszt-kereskedést nyitottunk és azt **Latzer Béla** név alatt fogjuk vezetni.

Főtörekvésünk oda irányul, hogy a tisztelt fogyasztó közönséget jó, hamisítatlan áruval és pontos kiszolgálásunkkal a legjobban kielégítsük.

Szives pártfogást kérve,

tisztelettel

LATZER BÉLA. LATZER PÁL.

Felvágott tűzifa!

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy a vasuti állomáson levő telepünkön

géppel felvágott tűzifát

is szállítunk.

Egy öl elsőrendű bükkfa megrendelés szerint felvágva, házhoz szállítva s a faházban összerakva **43 korona.**

Suly szerinti rendelésnél 10 métermázsán felül métermázsánként **2 K 20 f**, 10 métermázsán alóli rendelésnél **2 K 40 f.**

Kivánatra a hasábfát házhoz szállítjuk és ott vágatjuk fel.

Megrendeléseket a vármegyeházzal szemben levő irodánkban, vagy a telepen veszünk fel.

Tisztelettel

Weinberger Hermán és fia.

Karácsonyi
és újévi
ajándékok!

Nagy raktár

varrógépek, kerékpárok, vadászfegyverek, forgópisztolyok, gramofonok (beszélőgépek), takaréktűzhelyek, villámhárítók, villanyesengő felszerelésekből és alkatrészekből.

Elvállal kezesség mellett fegyverek szakszerű javítását, barnítását, beégetését. Mindennemű díszmű lakatosmunkákat, díszkapukat, sárkerítéseket stb.

Nagy javító műhely

Megrendelések gyorsan és pontosan készíttetnek.

Varrógépek kényelmes részletfizetésre.

Horváth Imre

műlakatos és gépkereskedő

Zalaegerszegen, Rákóczi-utca 10. sz. a.

Szőlővessző eladás.

Riparia portalis sima

I. osztályu ezre 20 K 40 f,

II. „ „ 10 K 20 f

a gálafeji telepen átvéve.

Skublics Károly
földbirtokos Besenyő.

Tiszta faju **Peking kácsérok** 5 és 6 fontosak **eladók** 5—6 koronáért.

Döbrétei bér gazdaságban.

Eladó

150 forintért egy kevésbé használt, igen jó karban levő Barlok Columbia **írógép**. Magánosok és hivatalok használatára is alkalmas. Teljesen felszerelve. — Többféle színben írásra is alkalmazható. Venni szándékozók forduljanak **KABDEBŐ ISTVÁN** ny. körjegyzőhöz Csupak (Zalamegye.)

Szőlőoltványok

miniszterileg előírt minőségben. 22 faj csomaga, 28 fajban, háromféle atanyon, **fajtisztán, meszes talajra is.**

Gyökerez vésző Portalis, Solonis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. és 2 kapható:

Vállalati szőlőtelepnél

Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419.000 oltvány, 25.000 gyökerez.

Árlap ingyen.

AZ INTÉZŐSÉG.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Áruraktára.

Ajánlja a téli idényre kiváló minőségű

lópokrócait,

melyek különböző minőség és nagyságban s állandóan raktáron tartatnak, vagy rendelésre bármily minőség és nagyságban a legrövidebb idő alatt szállíttatnak.

A gazdasági egyesület áruraktára jutányosan szállít **mindenféle gazdasági cikkeket**, melyekre későbbi szállítás céljából előjegyzéseket is elfogad.

Az egyesület áruraktára **vásárol mindennemű aprómagvat** n. m. lóher, lucerna, nyulszapuka, biborhere, baltacim, köles és mohar magvakat.

Az eladó magvakból kérjük címünkre egy 3 kilogrammos mintát küldeni, melynek megvizsgálása után az árajánlattal azonnal szolgálni fogunk.

Felkérjük az igen tisztelt gazdközönséget, hogy megrendeléseivel az egyesületi áruraktárt minél gyakrabban felkeresni sziveskedjék.

Uradalmak egész évi szükségletének fedezése esetén külön előnyös árajánlatokkal szolgálunk.

Levélbeli megkeresések a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülethez intézendők.

Sárközy Viktor

g. e. titkár, az áruraktár kezelője.

Ismeri-e a zalaegerszegi királyt?

a „Kalap Királyt“

— a pénzügyi palota mellett. —

Nála óriási a választék kalap, sapka, ing, nyakkendő és száz más uri divatcikkben.

Figyelmes kiszolgálás!

Szolid árak!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy irodahelyiségemet a nagy tőzsde mellett levő Weisz Ede-féle házba helyeztem át és ott **tűzifára**, különféle **köszénre**, **koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Szőlő-
oltványokat szállít, faj-tisztaságért jótállva, leg-dusabb vá-lasztékban a már évek óta elsőnek és leg-megbízhatóbbnak ismert:

küüllömenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **Casparl Frigyes,**
Medgyes 111. sz. (Nagyküüllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország minden részé-ből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep felté-tlen megbízhatóságáról.

Kovács üzlet.

Van szerencsém a t. közön-ség tudomására hozni, hogy május hó 1-én **Zalaegerszegen,** Rákóczi-utca 9. szám alatt

kovács műhelyt
nyitok.

Több nagy városban szer-zett tapasztalataim s iparom hosszabb időn keresztül való gyakorlása képesítenek arra, hogy a legmesszebb menő igé-nyeket is kielégíthetem.

Elvállalom a **legfinomabb kocsimunkát** s a **legkényesebb patkolásokat,** valamint a rossz patkolás miatt **elromlott lábak helyreigazítását.**

A patkolási tanfolyamot az állatorvosi akademián végez-tem.

Szives pártfogást kér
HORVÁTH JÓZSEF
kovács mester.

Idős és ifju
embereknek

ajánlatos dr Müllernek több bőví-tett kiadásban megjelent, a **meg-zavart ideg** és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógymód-járól írt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyek-ben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

A francia módszer szerint (üvegerjedés által) előállított

„Animo” pezsgő

elismert szaktekintélyek sze-rint egyenrangú a legjobb francia pezsgővel

Raktár:
D. Horváth Antal
drogueriája
Zalaegerszegen.

Muraközi pezsgőgyár
Csáktornya.

BIZTOSÍTSD ÉLETEDET!

„ANKER”
ÉLET- ÉS JÁRADÉK-BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉG:
BUDAPEST, VI., DEÁK-TÉR 6. (ANKER-UDVAR).

Az 1907. évtől kezdve új, a 1907-ben B) osztalékterv szerinti felekre nézve nagyon kedvező a befizetett díjak arányában az biztosítási feltételek léptek évi díj 31.72%-ig emelkedő — díjemelés nélkül — nyereséményszalék érvénybe. fizettetett ki készpénzben.

Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyar-országban 28,000.000 van elhelyezve.

Díjkönyvecskék kívánatra ingyen.
Képvisele Zalaegerszegen **Ábrányi és Weisz** által.

BIZTOSÍTSD ÉLETEDET!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy cementáru telepemen kutakhoz igen alkalmas

beton-csövek

is készíttetnek 1 méter átmérővel, melyekkel a kutak előállítása nagy biztonsággal eszközölhető és arány-lag olcsó befektetéssel jár. Akármilyen mély kutak-hoz alkalmazható.

Zathureczky Márton
Zsigmondháza, u. p. Túrje.

Sirolin

Hasznos az örvényes és a tetűs, meg-megfázott, köhögés, vesebeteg, és a tüdő

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-kőhögés, skrofulozis, influenza

Hasznos az örvényes és a tetűs, meg-megfázott, köhögés, vesebeteg, és a tüdő

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svejc)

„Roche”

Hasznos az örvényes és a tetűs, meg-megfázott, köhögés, vesebeteg, és a tüdő

LEOPOLD GYULA

Feltalálói jogdíjmentesség! Saját érdekében hirdessen kizárólag

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEKHALÁL

Trukszemét, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósborszesz az

ERŐ SÓSBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a

"KOSMOS" vegyszert és kozmetikai laboratórium.

GYÖR, BAROSS-UT.

BELHURUT

(Kassza), gyomorgörcs legjobb gyógy-szere a BARTA-féle fokozó áfonya-gyógybor, kapható gyógyszereszek-vél. 5 üveget 2 K-tól bérmentve szállít legkisebb mennyiségben is a

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Szepesszegről). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGÉNYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG

gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-FÉLE**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért

Kis üveg ára 2 20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárban.

Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Malvia-tér.

PLATSCHEK VILMOS

ellamert legolcsóbb, legzolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészies kivitelben fényképnagyítások, aquarell-és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, tóra, elefántsontra stb. Brosz, függelék, tü stb., apró évszámfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTO GLÜCK

Doboza 2 kor.

Postal szétküldés „FEHER GALAMB” gyógyszerár

BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta férget a lakásban ép úgy, mint mindennemű horyagot, vért és levéttetűt és egyéb kárt-és velenőnyben kártékony állat-kákat és azok petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védekezési anyag és darázs ellen.

Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítják a feltétlen eredményt.

Vezetékpvtelők Magyarországon részére:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Tel. 21-61.

BOGDANY

szerepléseje paratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDANY S.

Budapesti sorsjegytroda r.-t.-nal

BUDAPEST, KÁROLY KÖRUT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.

Tégelye K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógytára

Budapest, Gyár-utca 17.

„Feltett-táskák” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Főraktár **BERETVÁS TAMÁS** KISPEST, Rákóczi-utca 2.

ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁLLÓ

Szállás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.

100 szoba 2-30 K-tól feljebb, kiszolgálás-gal és villanyvilágítással együtt. Férdek, olcsóna kávéháza, átterem. Világos vasas megközelíthető az óra-pályaudvarról és házik felé.

Az őrségek szarvasmarhája szépsége és erőteljességénél fogva még a külföldiek előtt is ismeretes, kik egyetlen vásárt sem mulasztanak el, hogy még tenyészállatokat is jó áron ne vásároljanak. Ezt pedig az

Őrségi általános

táppor

alkalmazása által érik el. Tegyen minden állattartó gazda ezzel kísérletet és meg fog győződni, hogy nemcsak szarvasmarhái, de lovai és juhái az emésztési zavarokból eredő étvágytalanságban nem fognak szenvedni, sőt erőben és husban gyarapodni fognak. A tehének tejelését pedig nagyban fokozza.

Kis doboz ára 70 fillér, nagy doboz ára 1 K 40 fillér.

Postaosomag 12 kis vagy 6 nagy dobozzal utánvét és bérmentes szállítás mellett 8 K 50 f.

Megrendelhető:

Saxinger Ottó

gyógyszerésznél Óriszentpéteren.

OH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyátképedés ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fill.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyítja tt

Kapható Zalaegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalazentgráton: Botfy Péter gyógyszerárjaiban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pótlása

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult kísérletével, csúszási és meghátrásoknál bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 30 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyesítve minden gyógyszerárban kapható. - Főraktár: **Richter** József gyógyszerár, Budapest.

Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában. Előzetesbeszélés 5 nap. Minden napi szétküldés.

Minden vevő,

aki 10 korona értékű bevásárlást eszközöl

MARTON MÁRKUSZ

(WEINBERGER H. ÉS FIA UTÓDA)

▲ ▲ **URI- ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN,** ▲ ▲

egy életnagyságu képet kap ajándékba.

Ugyanott az idény előre haladottsága miatt női- és gyermek-kabátok, boák, szövetek stb. árak leszállított árban árusítatnak el.

ZALAEGRSZEGEN, a megyeházzal szemben, dr. Obersehn ház.